

Geleneksel Dokunun Kentsel Mekân Düzeninde İncelenmesi: Germir Örneği

Sümeyye KARA* ve Alidost ERTUĞRUL**

**Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
İstanbul, Türkiye
ORCID: 0000-0003-1425-5795
sumey.kr@gmail.com (iletişim yazarı)*

***Bursa Teknik Üniversitesi
Bursa, Türkiye
ORCID: 0000 0002 1674 0543
alidost.ertugrul@btu.edu.tr*

Araştırma makalesi

Geliş: 17/10/2020
Son düzenleme sonrası geliş:17/01/2021
Kabul:17/01/2021
Yayımlanma: 20/01/2021

Öz

Geçmişin sosyo-kültürel yaşam biçimini, estetik duyarlılıklarını hızla gelişen kent dokusunda günümüze taşıyan tarihi yerleşimler, kültürel mirasımızın önemli bir parçası durumundadır. Kayseri'nin Melikgazi ilçesine bağlı bir yerleşim olan Germir Mahallesi'nde farklı din ve kültür grupları tarih boyunca bir arada yaşamış ve kentin mimarisine zenginlik katmışlardır. Ancak zaman içerisinde yapıların eskimesi ve işlevlerini yitirmesi sonucu yerleşke terk edilmiş, zamanla harabe yerleşim görünümüne bürünmüştür. Bu çalışmada; Kayseri – Germir Mahallesi kentsel sit alanı incelenerek hızla yok olmaya başlayan tarihi doku belgelenmiş, detaylı analizler hazırlanmış ve yapılan anket çalışmaları ile sosyal dokunun özellikleri araştırılmıştır. Gerçekleştirilen analizler sonucunda konu ile ilgili kişi ve kuruluşların ilgisini çekebilmek; önerilen restorasyonların Germir Mahallesi'nde uygulanması ile öngörülen kazanımlar sorgulanmış, kentsel dokunun korunması için öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Germir mahallesi, Germir, kentsel koruma, kentsel sit, planlama

An Examination of Traditional Fabric in Urban Context: The Case of Germir

Sümeyye KARA* and Alidost ERTUĞRUL**

**Fatih Sultan Mehmet Vakıf University
Istanbul, Turkey
ORCID: 0000-0003-1425-5795
sumey.kr@gmail.com (Corresponding author)*

***Bursa Technical University
Bursa, Turkey
ORCID: 0000 0002 1674 0543
alidost.ertugrul@btu.edu.tr*

Research Article

Received: 17/10/2020

Received in final revised form: 17/01/2021

Accepted: 21/12/2020

Published online: 20/01/2021

Abstract

Historical settlements that carry the socio-cultural life style and aesthetic sensitivities of the past to the present day in the rapidly developing urban fabric are an important part of our cultural heritage. Different religious and cultural groups have lived together throughout the history in the Germir District, a settlement in Kayseri's Melikgazi district, and enriched the architecture of the city. However, as the buildings deteriorated over time and lost their functions, the campus was abandoned and turned into a ruin settlement. In this study; by examining the urban site area of Kayseri - Germir District, documentation of its rapidly disappearing historical texture, preparation of detailed analyzes and surveys conducted, the characteristics of the social texture were investigated. To be able to attract the attention of people and organizations related to the subject as a result of the analyzes performed; Proposals have been developed for the preservation of the urban texture by questioning the expected gains of the proposed restoration practices in Germir District.

Keywords: Germir district, Germir, urban conservation, urban protected area, planning

1. GİRİŞ

Ülkemizin yaşadığı hızlı sosyo-kültürel ve ekonomik dönüşümler neticesinde kentsel ve kırsal yerleşimlerde var olan geleneksel yerleşmelerde bu değişimle birlikte büyük kayıplar yaşanmıştır. Yüzyıllar içerisinde ortaya çıkmış olan bu yerleşimlere ve bunların yaşam kültürüne dair gerekli koruma model ve yaklaşımları geliştirilmediği takdirde çok uzun olmayan bir süreçte ortadan kalkma tehlikesi taşımaktadırlar. Özellikle kent gelişme alanlarında yer alan ya da yakın yerleşmelerin baskısına maruz kalan geleneksel yerleşimlerin dokusunu yitirme, hatta yok olma durumlarına dair çok sayıda örnek kamuoyunun dikkatini çekmektedir. Kayseri merkez Melikgazi ilçesi Germir Mahallesi de benzer sorunları yaşamaktadır. Bir zamanlar kent dışı sayılan bu yerleşim, günümüzde kentle bütünleşmeye, yeni gelişme alanlarının baskısını çok yakından hissetmeye, zamanın verdiği eskimenin yanı sıra terk edilme ve kentsel gelişim baskılarıyla geleneksel dokusunu yitirmeye başlamıştır.

2. TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ

Tarih boyunca Germir'e birçok seyyahın yolu düşmüştür. 1649 yılında Evliya Çelebi, 1835 yılında Kayseri ve çevresine dair gözlem yapan İngiliz jeolog-seyyah William John Hamilton, 1848 yılında Kayseri'nin fiziki coğrafyasını ve Anadolu'yu inceleyen Rus asıllı seyyah Pierre De Tehihatcheff, 1888 ve 1889 yılında Kayseri ve çevresini incelerken Germir' in önemli bir ticaret merkezi olduğundan söz eden Fransız Seyyah Vital Cuinet, Germir' e yolu düşen seyyahlardan birkaçıdır. Cuinet, Germir'i "Sivas yolunun yakınında, vadi yamaçlarında gelişen" gayrimüslim çoğunluğun yaşadığı bir yer olarak nitelendirmiş, sınırlarının nereden başladığını tanımlamıştır (Karaarslan, 2015: 25; Cömert, 2014: 119; Dayıoğlu, 2019: 51). Gezdiği yerler hakkında yazılar yazan Jeolog Seyyah Edmund Naumann, 1890 yılında Alman ticari kuruluşları ve bankaları için Anadolu'daki demir yollarını incelemek üzere Kayseri'ye gelmiş, yerleşkenin adının bölge sicillerinde Bosh Deresi yakınlarındaki köy olarak geçtiğini, "geniş bir vadinin iki yamacında setler üzerine birbirine yakın yerleştirilen evlerden oluştuğunu" belirtmiştir. Seyyah, dükkânların ve evlerin birbirine paralel olarak uzandığı dar sokakların özgün dokusunu kaybetmediğini, yerleşkeyi oluşturan evlerin, bezirhanelerin ve dükkanların hareketli olduğunu ifade etmiştir. (Tanış, 2006: 89; Erkiletlioğlu, 1998). Hamilton da Ghirmi adındaki bu köyün yamaçlar üzerinde yer alan evlerin etrafının yüksek duvarlar ile çevrili, yolların düzgün kaldırım taşlarıyla kaplı, düzgün kesme taştan inşa edilen evlerin de yeterince geniş olduğundan bahsetmiştir. Kendine özgü topoğrafik özelliklerinin yanında insan eliyle oluşturulmuş teraslamalardan, bağ evlerinden, bağlar ve bahçelerden oluşan mahalleler, 1936 yılında Kayseri halk evi tarafından yapılan 'Yaya Köy Gezileri' gezi notlarında da "Germir Köyü, Tavlusun sırtlarının meydana getirdiği uzun bir vadinin iki yakasında kurulmuş ve etrafı ağaç, meyve bahçeleri ile süslenmiştir. Vadinin ortasından geçen ve ilkbaharda Erciyes'in gönderdiği sel sularının yataklarının izleri belirlemektedir. Köyün arazisi ilkbaharda Erciyes'in gönderdiği sel sularından sulanmaktadır" diyerek bahsedilmiştir (Özdoğan, 1937: 15). Cumhuriyetin ilk yıllarında demiryolu ulaşımına kavuşan Kayseri' de önemli sanayi tesisleri kurulmuş, bir dönem köy olan Germir de ticaret merkezi haline gelerek gelişmiştir.

Araştırmalara göre 12. ve 13. yüzyılda kurulduğu düşünülen Germir'de 20. yüzyılın ilk çeyreğine kadar çoğunlukla hristiyanlar, ortodoks rumlar ve ermeniler, apostolik ermeniler ile müslüman türkler uzun yıllar bir arada yaşamıştır. Köyün bir Türk köyüne de benzemediğini belirten Hamilton, köyde yaşayan çok fazla Rum olduğunu ve düzgün taşlarla döşeli yolların Türk mahallelerine ait olamayacağını belirtmiştir (Eravşar, 2000: 65,113,134,157; Cömert, 2014: 13). Kayseri ticaret yolunun önemli merkezlerinden biri haline gelmesiyle büyük bir

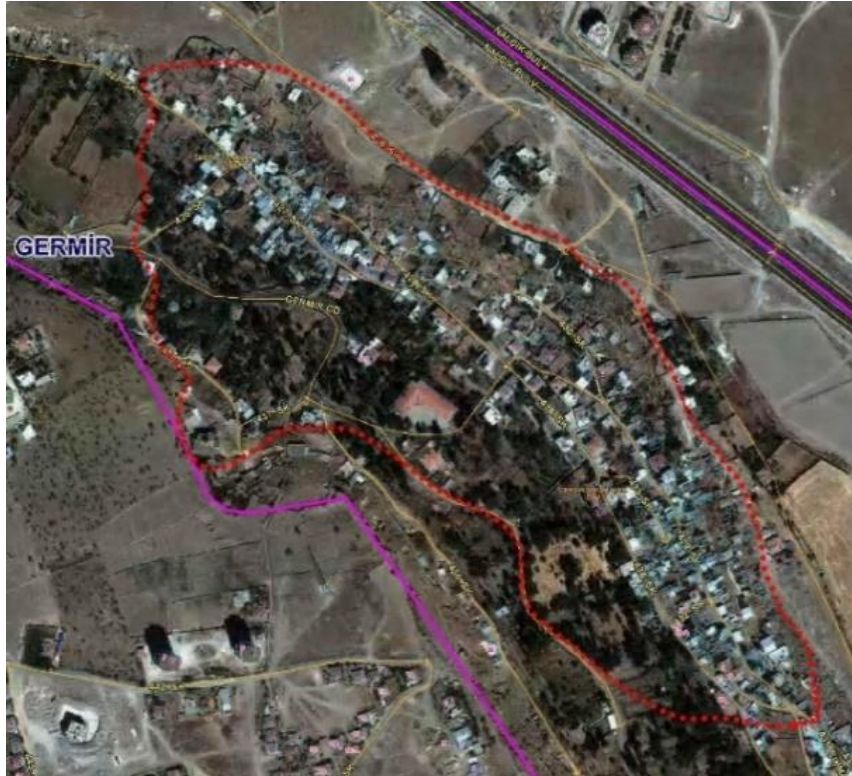
yerleşkeye dönüşen Germir'de nüfusun çoğunluğunu gayrimüslimler oluşturmuştur. Rum nüfusu 1831-1875 yılları arasında 584 haneden 613'e çıkarak 44 yıl içerisinde %4 artış göstermiştir. Ermeni nüfusu ise 1840-1875 yılları arasında 275 haneden 398 haneye çıkmış, 35 yılda birçok Ermeni ailenin buraya yerleştiği tespit edilmiştir. Türk nüfusu ise 1831-1875 yılları arasında 105 haneden 203 haneye yükselmiştir. Çevre köylerden insanlar, Suriye'den Fellahlar ve Kuzey Irak'tan Araplar gelerek buraya yerleşmiş zengin ailelerin hizmetinde bulunmuşlardır (Çizelge 1), (Cömert, 2014: 88; Önder vd., 2012).

Çizelge 1. 19. yüzyıla ait nüfus bilgileri (Koç, 2012: 16)

Yerleşim Adı	Ermeni Nüfus	Rum nüfus	Türk Nüfus	Toplam
Germir	958	1476	489	2923

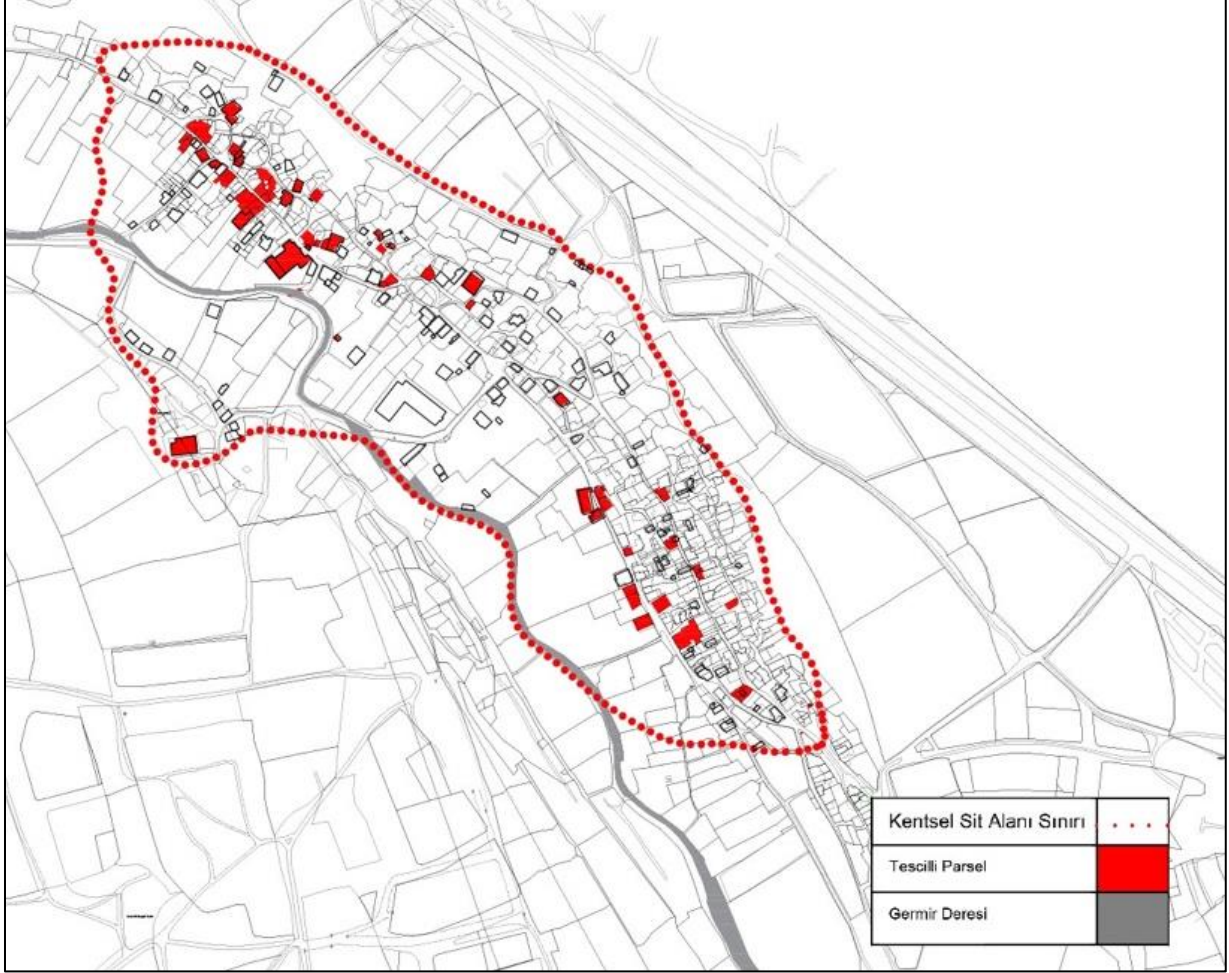
3. GELENEKSEL DOKU ve KONUTLAR

Kentin tarihi çekirdeğini oluşturan Germir; Kayseri il sınırları içerisinde, Melikgazi ilçesine bağlıdır. Yaklaşık 10 km uzunluğunda merkez yerleşim yerlerinden biridir. Bir süre Konaklar Mahallesi adıyla bilinen Germir, ilçe merkezine 6 km uzaklıkta Erciyes Dağı'nın eteklerinde, etrafı bağlarla çevrili vadinin kayalık yamaçlarında gelişmiştir (Şekil 1). Yerleşke alanının alt sınırı olan batı ve güneydoğusunu Germir Deresi (halk dilinde Poşa Deresi) sınırlamaktadır. Bu sınır kuzeyde 1769. Sokak, kuzeybatıda 427. Sokak, güneydoğuda 431. Sokak ile 1774. Sokağın birleştiği kesişim noktasından başlayarak, güneyde Konaklar Caddesi'ni içine almaktadır. Osmanlı Tahrir Kayıtları'na göre; 16. yüzyıl'da Mahalle-i Tuti ve Mahalle-i Soma adında iki mahallesi bulunan yerleşke, günümüzde güneydoğu-kuzeybatı yönünde 427. Sokak ile 434. Sokak ve 431. Sokağın kesişimi ile güneyde 437. Sokağa kadar Konaklar Caddesi'ne bakan, halk dilinde Aşağı Mahalle, Yukarı Mahalle ve Karşı Mahalle olarak adlandırılan 3 mahalleye ayrılmıştır (İnanç ve Elibol, 2009; KAYTAM, tb).

Şekil 1. Germir yerleşkesinin kentsel sit alanı olarak belirlenen sınırı (12.01.2017 tarihinde Google Earth sitesindeki haritaya kentsel sit alanı sınırı ilavesi yapılarak yeniden oluşturulmuştur) (Google Earth, 2017)

Germir yerleşkesi, 24 Aralık 1993 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından sivil mimarlık örneklerinin yoğunluğu nedeniyle kentsel sit alanı, Germir'in çevresinde bulunan Germir-Tavlusun ise 2. derece sit alanı ilan edilmiştir (T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2019). Bölgede günümüze kadar Kayseri Kültür Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından 45 yapı ve 2 çeşme tescil edilmiştir (Şekil 2).

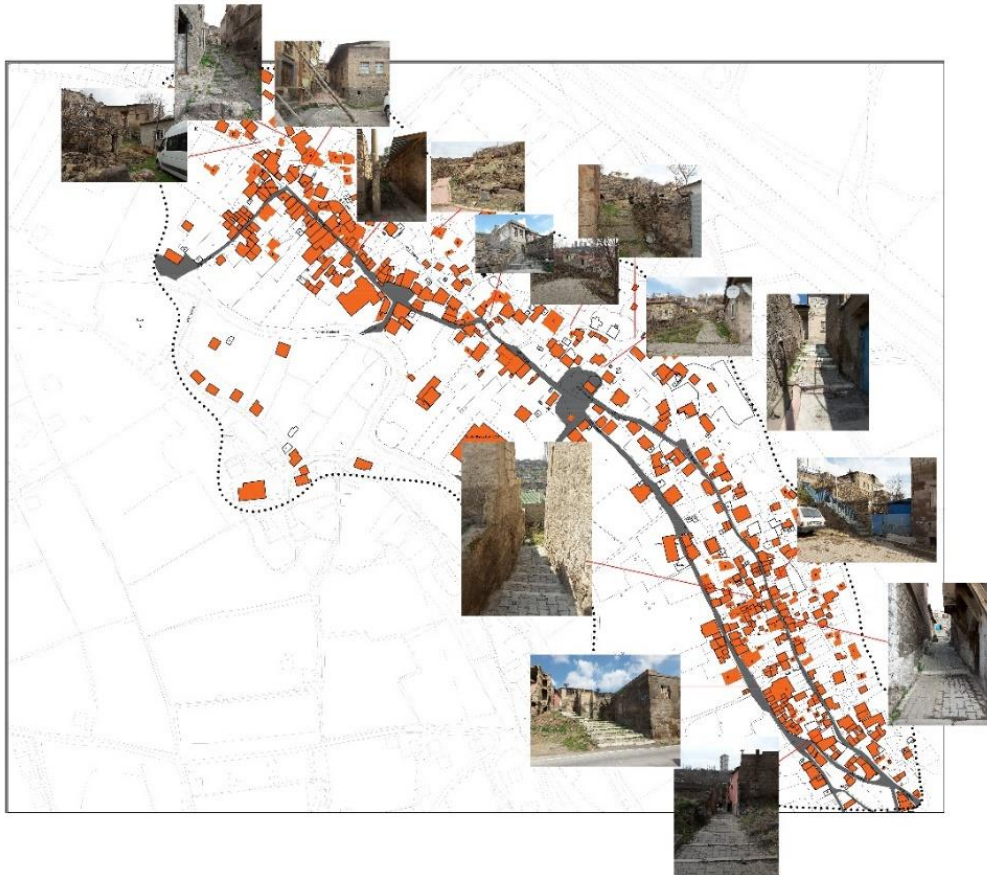
Şekil 2. Germir yerleşkesindeki tescilli eserler (Sümeyye Kara, 2017)

Bu çalışmada, Germir yerleşkesindeki tescilli ve tescile önerilmek üzere tespit edilen dokuya uyumlu yapılar, konum ve durumları, yapı-parsel ilişkisi, yapı özelliği, plan tipleri ve özellikleri, mimari elemanları, mimari elemanlarının benzeyen ve ayrılan yönleri vb. incelenerek yapıların geleneksel Germir evleri içerisindeki yerleri belirlenmiş, incelenen yapılar belirtilen kriterlere göre değerlendirilmiştir.

Yerleşkede konut dokusu genellikle doğrudan sokağa cephe, arkalarında bahçelerin bulunduğu yapılardan oluşmaktadır. Birbirinin görüş alanını etkilemeyecek şekilde inşa edilmiş bitişik nizamlı yapılar, kayalık, kuzeybatı-güneydoğu yönündeki dar vadi içerisinde setler üzerine yerleştirilmiştir. Topoğrafya ile uyumlu kıvrılan dar yollar, bir ibadet mekânı ya da eğitim biriminin etrafında genişleyen meydanlara ulaşmakta, mahalleler ise bu meydanlar ile birbirinden ayrılmaktadır. Organik dokulu dar sokaklar vadi yamaçları boyunca yükselmektedir ve yer yer çıkmaz sokaklara da rastlanılmaktadır (Şekil 3, Şekil 4). Eğimin dik olduğu veya kotlar arasındaki geçişin sağlanmasında etkili olan merdivenli olarak nitelendirilen sokaklar ile 'kabaltı' olarak isimlendirilen (Şekil 5, Şekil 6), evlerin altından geçiş sağlandığı sokaklar da bulunmaktadır.

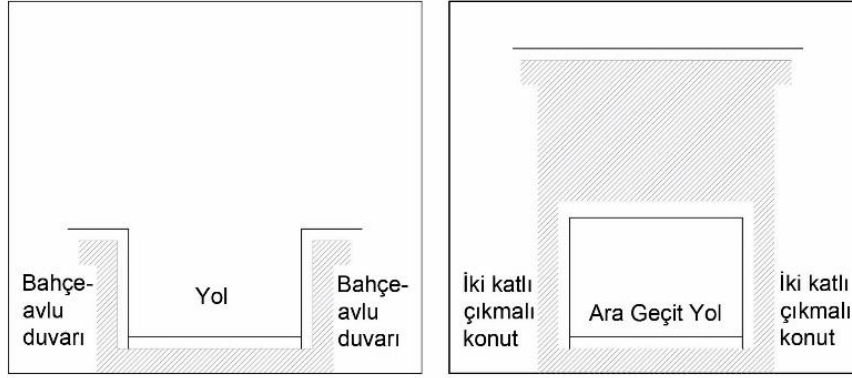

Şekil 3. Ana yollar ve fotoğrafları (Sümeyye Kara, 2016)

Şekil 4. Merdivenli yollar ve fotoğrafları (Sümeyye Kara, 2016)

Geleneksel mekânlarda sokaklar; açıklıklar ile eşiklerin sınır faktörünü belirleyen temel fiziki öğelerdir. Yol boyunca mevcut sokakların biçimlenmelerinde, yolların boyutları açısından topoğrafya ve ulaşım özellikleri etkili olurken, yönlenmelerinde ise parselasyonlar etkili olmaktadır. Biçimlenen sokak dokusunda, yol düzeninin belirlenmesi için 'tanımlayıcı özellikler' etkilidir. Bunlar eğim ile yola bağlantısındaki merdivenli/merdivensiz sokaklar, sokak boyutlarında ise çıkmaz sokaklar, ana sokak ve ara sokaklar olarak ortaya çıkmaktadır (Koç, 2012). Yapılan arazi çalışmaları sonucunda, birbirine bakan düşey mekânsal uzantıların sınırladığı sokak şemaları gözlemlenmiştir. Bahçe duvarları, sokak boyunca kesme taş, kaba yonu taş ve kesme yonu taşın kullanıldığı iki kat yüksekliğinde veya insan ölçeğini aşmayan duvarlardır. Bu sokaklar, bahçe içerisindeki yeşil dokunun sokağa taşmasının kısıtlanmadığı, taşın sert etkisinin nispeten yumuşatıldığı sokaklardır (Şekil 5, Şekil 6).

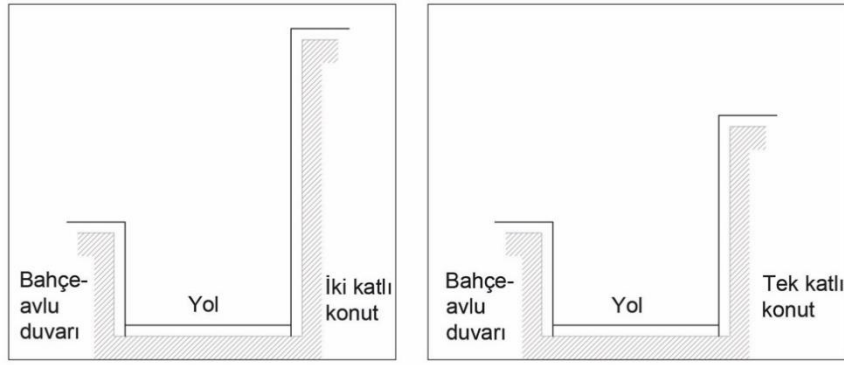

Şekil 5. (solda) Bahçe duvarı-yol-bahçe duvarı ilişkisi, (sağda) ara geçit yol ilişkisi (kabaltı) (Sümeyye Kara, 2016)

Şekil 6: (solda) Bahçe duvarı-yol-bahçe duvarı, (sağda) ara geçitli konut örneği (kabaltı) (Sümeyye Kara, 2016)

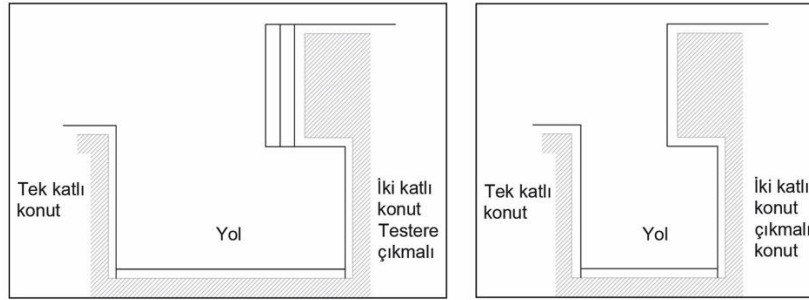
Karşılıklı iki yapıdan birinin bahçe ya da avlu duvarı, diğerinin ise iki katlı konut cephesi ile sınırlandırıldığı bahçe duvarı-yol-konut ilişkisi gözlemlenmiştir (Şekil 7, Şekil 8). Yapıya ait cephenin sokak hattı üzerindeki etkisi, sokağa bakan pencereler sayesinde günlük aktiviteleri ve etkileşimi sınırlarken; bahçe duvarı yeşil dokuyu sokağa taşımaktadır. Yerleşim yerinde en fazla konut-yol-konut dokusu bulunmakta, karşılıklı iki yapıdan her ikisinin de cephe sınırlandırmasıyla oluşturduğu hacimsel durum ile meydana gelmektedir. Konut yaşamının yoğun olduğu bu hacimsel dokuda, sokak boyunca 'taş ögenin' kapı ve pencere açıklıkları ile nefes aldığı ve şeffaflaştığı görülmektedir (Şekil 9, Şekil 10, Şekil 11, Şekil 12).

Şekil 7. (solda) Bahçe duvarı-yol-iki katlı konut ilişkisi, (sağda) bahçe duvarı-yol-tek katlı konut ilişkisi (Sümeyye Kara, 2016)

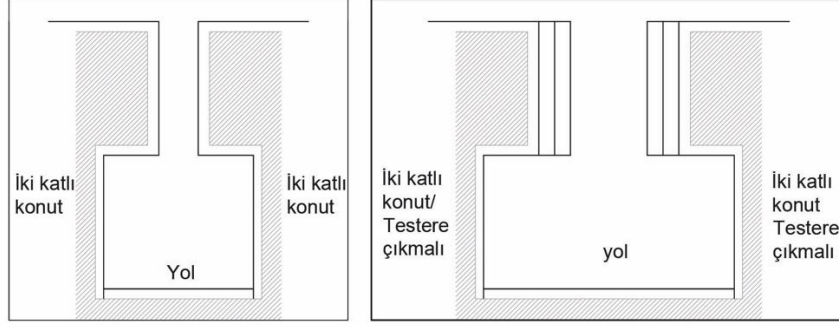
Şekil 8. (solda) Bahçe duvarı-yol-tek katlı konut ilişkisi, (sağda) bahçe duvarı-yol-iki katlı konut ilişkisi (Sümeyye Kara, 2016)

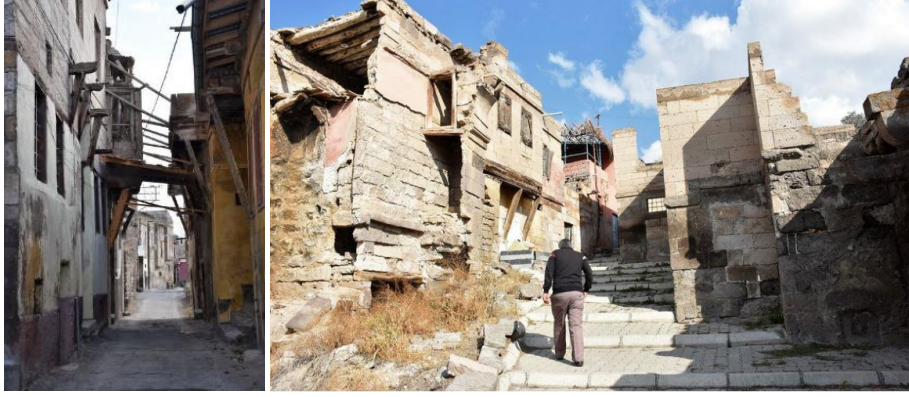
Şekil 9. İki katlı çıkmalı konut-yol-tek/iki katlı konut ilişkisi (Sümeyye Kara, 2016)

Şekil 10. İki katlı çıkmalı konut-yol-tek/iki katlı konut ilişkisi (Sümeyye Kara, 2017)

Şekil 11. İki katlı çıkmalı konut-yol-iki katlı çıkmalı konut ilişkisi (Sümeyye Kara, 2016)

Şekil 12. İki katlı çıkmalı konut-yol-iki katlı çıkmalı konut ilişkisi (Sümeyye Kara, 2017)

Yapılar genellikle Germir yerleşkesinin kuzey yamaçlarında konumlanmış, arazi eğimine göre parsellere yerleştirilmiştir. Yapıların çoğuna sokaktan girilmekte, bahçe içerisindeki yapılara ise yüksek duvarlar ile çevrili iç bahçeden girilmektedir. Sokakla doğrudan bağlantısı olmayan yapılarda ise, evlerin içinden ulaşılan yapıya ait iç bahçeler bulunmaktadır (Şekil 13, Şekil 14).

Şekil 13. 11297 ada 1-2-3-4-5 parsel ile 11-12 parsellerdeki yapı-giriş ilişkisi (Sümeyye Kara, 2016)

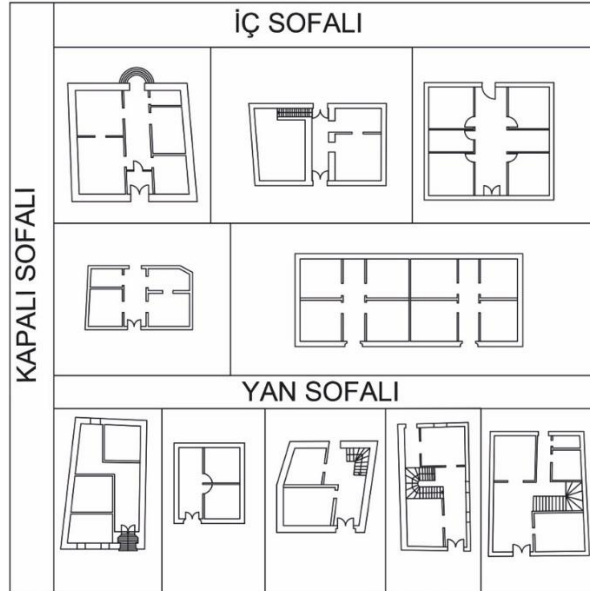
Şekil 14. (solda) 11297 ada 1-2-3-4-5 parseldeki yapı, (sağda) 11297 ada 12 parseldeki yapı (Sümeyye Kara, 2016)

Yerleşkedeki geleneksel yapılarda yapım sistemi kârgirdir. Yiğma sistemdeki evlerin yapımında taş ve ahşap iki temel yapı malzemesi olarak kullanılmıştır. Beden duvarları düzgün kesme taş, düzgün kesme taş ve moloz taş almaşık duvarlar ile inşa edilmiştir. Tonoz tavanlı toprak altındaki mahzenler üzerinde yükselen katların döşeme-tavan yapım sistemi, taşıyıcı duvarlar arasına atılan daire kesitli tomruklar üzerine çakılan tahtalardan oluşmaktadır (Şekil 15). Oda döşemelerini oluşturan katran çamları yaklaşık 20-25 cm kalınlığındadır. İmamoğlu'ndan alınan bilgiye göre katran çamları Toroslardan getirilmekte, çamların kabukları soyulduktan sonra 2,5-3,5 cm kalınlığında çakılan tahtalarla döşeme elde edilmektedir (İmamoğlu, 2006: 15-19, 32).

Şekil 15. (solda) içerden döşeme-tavan yapım sistemi elemanları, (sağda) daire kesitli tomrukların, döşeme-tavan detaylarının cepheden dışarı taşan elemanları (Sümeyye Kara, 2016)

Germir yerleşkesinde geleneksel yapılarda kapalı sofa olan iç sofalı ve yan sofalı plan şemaları görülmektedir. İç sofalı plan şemalarında odalar sofanın iki yanına dizilmiştir. Sofanın sonunda da oda bulunmaktadır. Genellikle evlerin ortasında sofalar ve etrafında odalardan oluşan plan tiplerinin yanı sıra sofanın, yapının sağ ya da solunda olduğu örneklerle de karşılaşmıştır. Servis mekânları genellikle zemin katta, merdiven ise sofada veya odaların arasındadır. Sofalar geçiş mekânı olması dışında oturma odası olarak da kullanılabilir (Şekil 16).

Şekil 16. İnceleme yapılabilen geleneksel yapılardaki sofa tipleri (Sümeyye Kara, 2016)

İşlevlerine bağlı olarak zemin kat döşemeleri taş kaplıdır. Birinci katta oturma-yaşama mekânları, mutfak, banyo, bu mekânların içerisinde ise ocak, lambalık-şerbetlik nişi ve benzeri mimari elemanlar bulunmaktadır. Caddeye bakan birinci katın bulunduğu yapılarda çıkmalar vardır. Birinci katların cadde ile ilişkili cephelerinde çok sayıda pencere bulunmaktadır.

Misafirlerin kabul edildiği bu katların odaları daha özenlidir. İç duvarlar kök boyalı ya da ahşap kaplı, odalarda geometrik desenli ahşap süslemeli tavanlar ve yüklük dolapları yer almaktadır (Şekil 17).

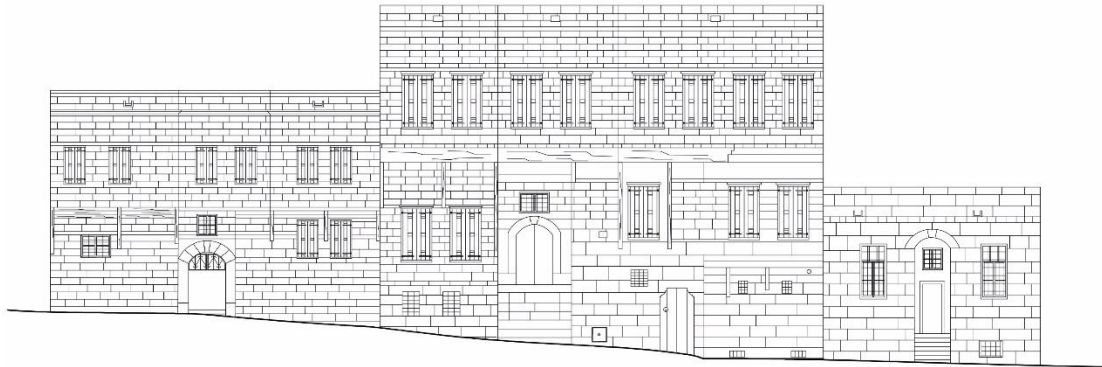

Şekil 17. (Solda) ahşap duvar kaplamaları ve yüklük dolapları, (sağda) lambalık-şerbetlik nişi (Sümeyye Kara, 2016)

Yerleşim alanında yapıların ana giriş kapıları cephe oranlarına göre daha büyük tutulmuş, cephe yüzeyi ile bütünlük oluşturan girişler, ana kütlede içeri çekilerek niş içerisine veya avlu duvarı üzerine yerleştirilmiştir. Konumları ile odak noktası olan girişlerin büyüklük – genişlik - hacimleri, konut mimarisine paralel olarak şekil almaktadır (Şekil 18, Şekil 19).

Şekil 18. 11295 ada 17-18-19-20-21-22 parsellerdeki yapı-pencere ilişkileri, rölöve (Sümeyye Kara, 2016)

Şekil 19. 11286 ada 1-2-10 parsellerdeki yapı-pencere ilişkisi, rölöve (Sümeyye Kara, 2016)

Geleneksel yapıların ana giriş kapısı yol kotundadır veya yol kotundan basamaklarla yükseltilmiştir ancak ahır kapıları sokak kotundadır. Giriş sahanlığına çıkmak için kullanılan merdivenler taş, iç mekândaki düşey sirkülasyonu sağlayan merdivenler de taş veya ahşaptır (Şekil 20).

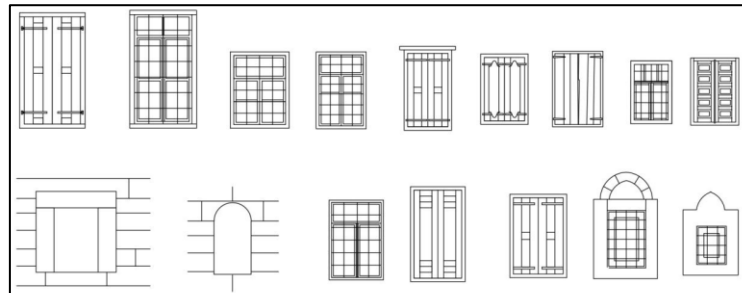
KONUMUNA GÖRE GİRİŞLER	GİRİŞ YERLERİ (PLAN)	KAPI KANADI TIPOLojisİNE GÖRE	KAPI AÇIKLIK TIPOLojisİNE GÖRE	TEK KANATLI	ÇİFT KANATLI
CEPHEYLE AYNI DÜZLEMDEKİ GİRİŞLER (1)		DIKOÖRTGEN FORMLU	KEMERLİ GİRİŞLER	ENV NO: 220	ENV NO: 262
			DUZ LENTOLU GİRİŞLER	ENV NO: 262	ENV NO: 37
CEPHEDEDEN İÇE ÇEKİLEN GİRİŞLER (2)		DIKOÖRTGEN FORMLU	KEMERLİ GİRİŞLER	ENV NO: 228	ENV NO: 228
			DUZ LENTOLU GİRİŞLER	ENV NO: 12	ENV NO: 12
CEPHEDEDEN DIŞA TAŞAN GİRİŞLER (3)		DIKOÖRTGEN FORMLU	KEMERLİ GİRİŞLER	ENV NO: 148	ENV NO: 148
			DUZ LENTOLU GİRİŞLER	ENV NO: 119	ENV NO: 119

KONUMUNA GÖRE GİRİŞLER	GİRİŞ YERLERİ (PLAN)	KAPI KANADI TIPOLojisİNE GÖRE	KAPI AÇIKLIK TIPOLojisİNE GÖRE	TEK KANATLI	ÇİFT KANATLI
CEPHEYLE AYNI DÜZLEMDEKİ GİRİŞLER		DIKOÖRTGEN FORMLU	KEMERLİ GİRİŞLER	ENV NO: 200	ENV NO: 81
			DUZ LENTOLU GİRİŞLER	ENV NO: 115	ENV NO: 37
CEPHEYLE AYNI DÜZLEMDEKİ GİRİŞLER		DIKOÖRTGEN FORMLU	KEMERLİ GİRİŞLER	ENV NO: 228	ENV NO: 181
			DUZ LENTOLU GİRİŞLER	ENV NO: 5	ENV NO: 264
CEPHEYLE AYNI DÜZLEMDEKİ GİRİŞLER		DIKOÖRTGEN FORMLU	KEMERLİ GİRİŞLER	ENV NO: 19	11313 ADA 3 PARSESİ
			DUZ LENTOLU GİRİŞLER	ENV NO: 24	ENV NO: 15

KONUMUNA GÖRE GİRİŞLER	GİRİŞ YERLERİ (PLAN)	KAPI KANADI TIPOLojisİNE GÖRE	KAPI AÇIKLIK TIPOLojisİNE GÖRE	TEK KANATLI	ÇİFT KANATLI
CEPHEYLE AYNI DÜZLEMDEKİ GİRİŞLER		DIKOÖRTGEN FORMLU	KEMERLİ GİRİŞLER	ENV NO: 5	ENV NO: 186
			DUZ LENTOLU GİRİŞLER	ENV NO: 115	ENV NO: 35
CEPHEYLE AYNI DÜZLEMDEKİ GİRİŞLER		DIKOÖRTGEN FORMLU	KEMERLİ GİRİŞLER	ENV NO: 19	ENV NO: 264
			DUZ LENTOLU GİRİŞLER	ENV NO: 19	ENV NO: 19
CEPHEYLE AYNI DÜZLEMDEKİ GİRİŞLER		DIKOÖRTGEN FORMLU	KEMERLİ GİRİŞLER	ENV NO: 211	ENV NO: 211
			DUZ LENTOLU GİRİŞLER	ENV NO: 35	ENV NO: 35

Şekil 20. Kapı tipolojisi (Sümeyye Kara, 2016)

Germir yerleşkesindeki yapıların pencere biçimleri çeşitlilik göstermektedir. Zemin kat pencereleri üst kat pencerelerine oranla daha sadedir. Yapıların genellikle su basman seviyesindeki havalandırma için kullanılan bodrum kat pencereleri küçük boyuttadır. İç mekân ile sokak perspektifinin en iyi şekilde algılanabilmesi için çıkma yapan odanın sokağa bakan pencerelerinde köşe pencereleri bulunmaktadır. Geleneksel pencereler giyotin, tek ve çift kanatlı olmak üzere farklı tiplerdedir. Pencerelerde parmaklıklar ile tek veya çift kanatlı kepenkler vardır (Şekil 21, Şekil 22).

Şekil 21. Germir yerleşkesindeki pencerelerden örnekler (Sümeyye Kara, 2016)

Şekil 22. Yapıların pencerelerinden örnekler (Sümeyye Kara, 2017)

Taş işçiliğinin en güzel örneklerine sahip yerleşkedeki geleneksel yapılarda cephe düzenine hareketlilik katan çıkmalar, ahşap eliböğründeler veya taş payandalarla taşınmıştır. Farklı boyutlarda ve farklı aralıklarla yerleştirilen ahşap payandalar, taş payandaların taşıdığı çıkmalara kıyasla daha esnek ve hafif ifadeler oluşturmuşlardır. Ahşap payandalar aynı yüzeye, cephe taşlarındaki oyuklara, taş payandalar ise cepheye simetrik olarak yerleştirilmiştir. Bu ağır cephe elemanları, büyük kesme taş blokların üst üste bindirilmesiyle oluşturulmuştur (Şekil 23, Şekil 24).

ÇIKMA TÜRLERİ	ODA BİRİMLERİ	ÇIKMA BİRİMLERİ (PLAN)	ÇIKMA BİRİMLERİ (CEPHE)
DÜZ ÇIKMA ÖN CEPHE			
B TİPİ			
GÖNYELİ ÇIKMA ÖN CEPHE			
C TİPİ			
DÜZ ÇIKMA + GÖNYELİ ÇIKMA ÖN CEPHE			
D TİPİ			
GÖNYELİ ÇIKMA + GÖNYELİ ÇIKMA ÖN CEPHE			
E TİPİ			

ÇIKMA TÜRLERİ	ODA BİRİMLERİ	ÇIKMA BİRİMLERİ (PLAN)	ÇIKMA BİRİMLERİ (CEPHE)
DÜZ ÇIKMA ÖN CEPHE G TİPİ			
DÜZ ÇIKMA + GÖNYELİ ÇIKMA ÖN CEPHE H TİPİ			
DÜZ ÇIKMA ÖN CEPHE I TİPİ			
DÜZ ÇIKMA + GÖNYELİ ÇIKMA YAN CEPHE K TİPİ			

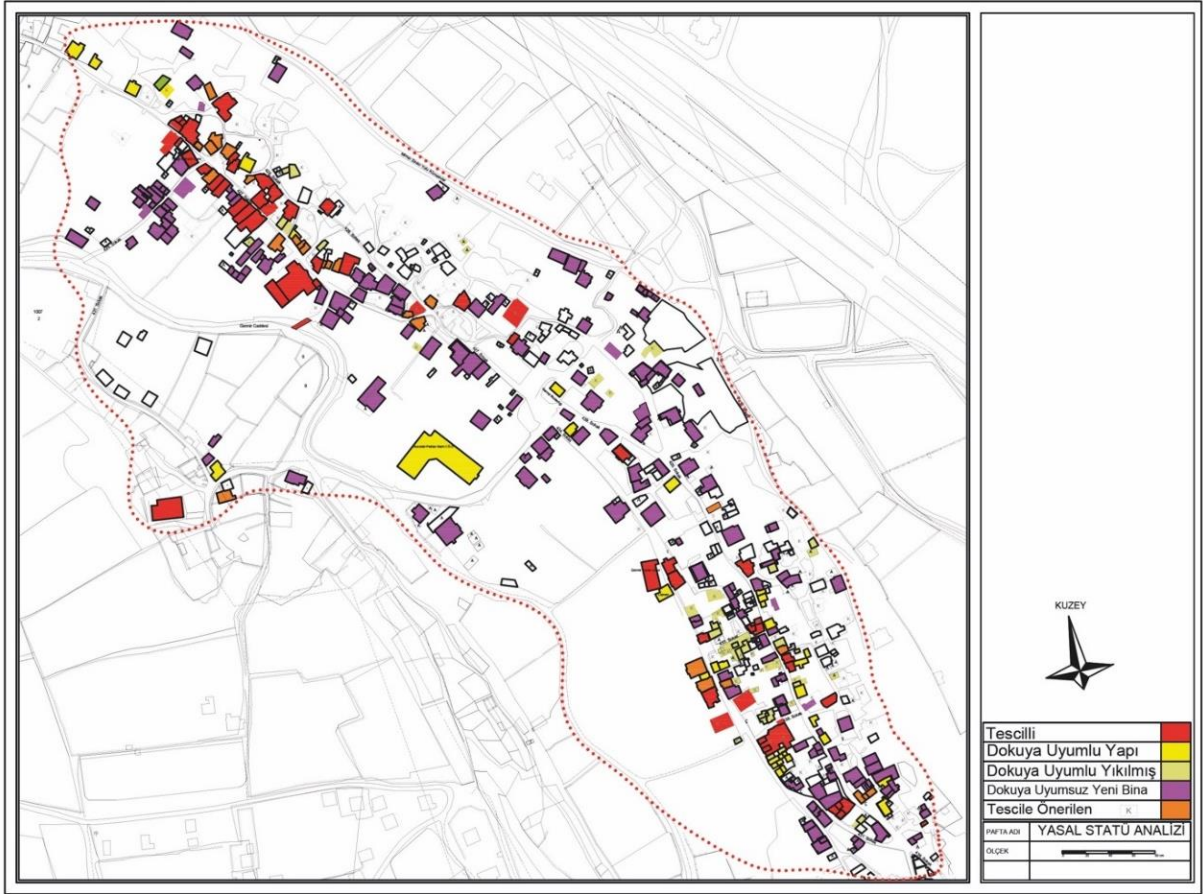
Şekil 23. Geleneksel yapılardaki çıkma tipleri (Sümeyye Kara, 2016)

Şekil 24. (Solda) ahşap payandalar, (ortada) taş payandalar, (sağda) ahşap ve taş payandaların birlikte kullanımı (Sümeyye Kara, 2016)

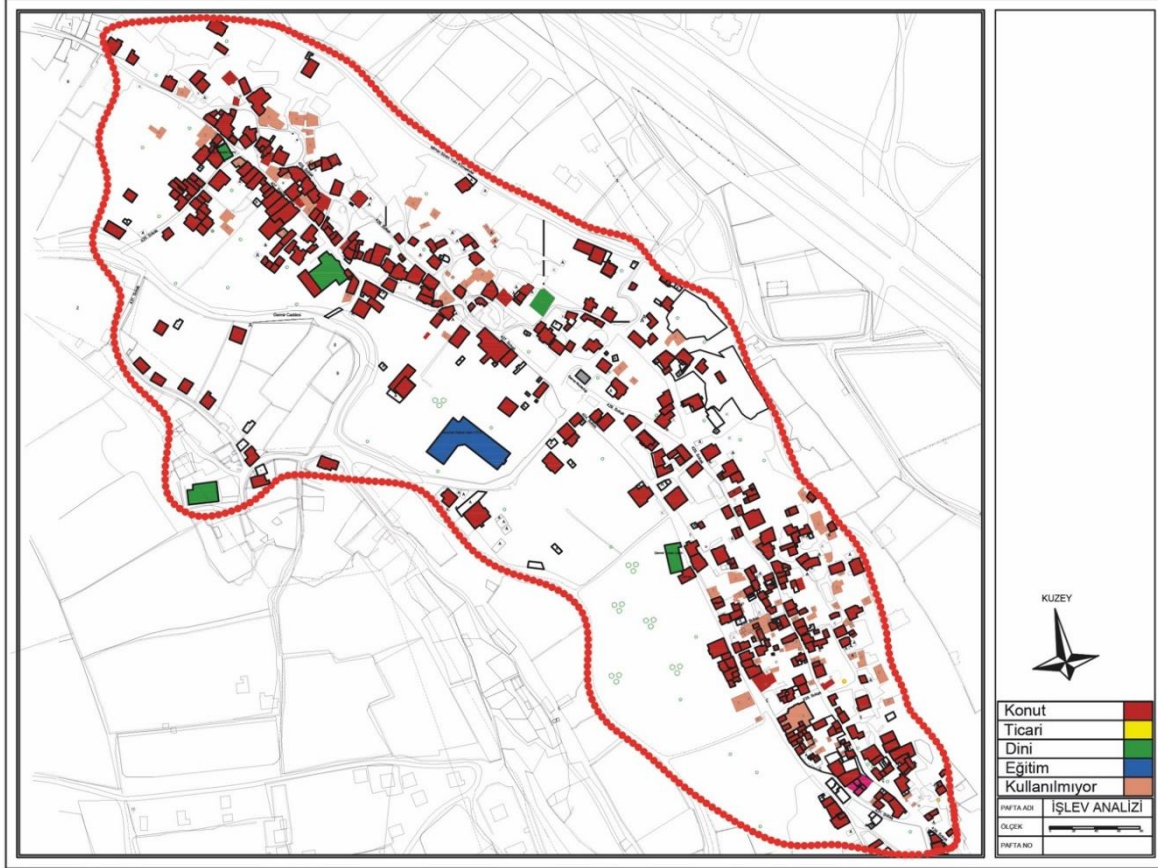
4. TESPİT ÇALIŞMALARI

Germir yerleşkesindeki geleneksel dokunun gerçekçi öneriler ile korunmasında yapıların ayrıntılı bir şekilde tetkik edilmesi, envanterlerinin yapılması ve niteliklerinin birçok açıdan analiz edilmesi hedeflenmiştir. Bu kapsamda yapılar, 'çevresel veriler', 'ada-parcel', 'dolu-boş alan', 'ulaşım durumu', 'mülkiyet durumu', 'yasal statü', 'işlev', 'kat adedi', 'malzeme ve yapım tekniği', 'strüktürel durum', 'korunmuşluk durumu', 'tescilli yapıların korunmuşluk durumu', 'kullanım durumu', 'sosyal yapı' analizleriyle incelenmiş, sonuçlar analiz paftalarına aktarılmıştır (Şekil 25).

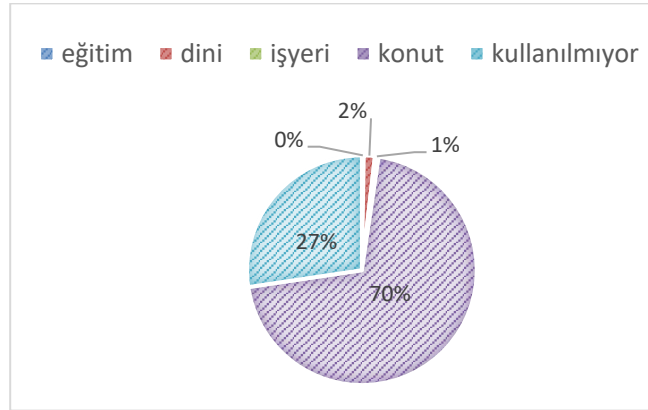

Şekil 25. Yasal statü analizi (Sümeyye Kara, 2016)

'İşlev analizi' ile çalışma alanındaki 261 yapı, özgün işlevleri dikkate alınarak incelenmiştir. Yapıların %70'inin konut amaçlı kullanılırken, %27'sinin ise kullanılmayan; yapı kalıntıları, harap yapılar ve müştemilatlar olduğu ortaya çıkmıştır (Şekil 26, Şekil 27).

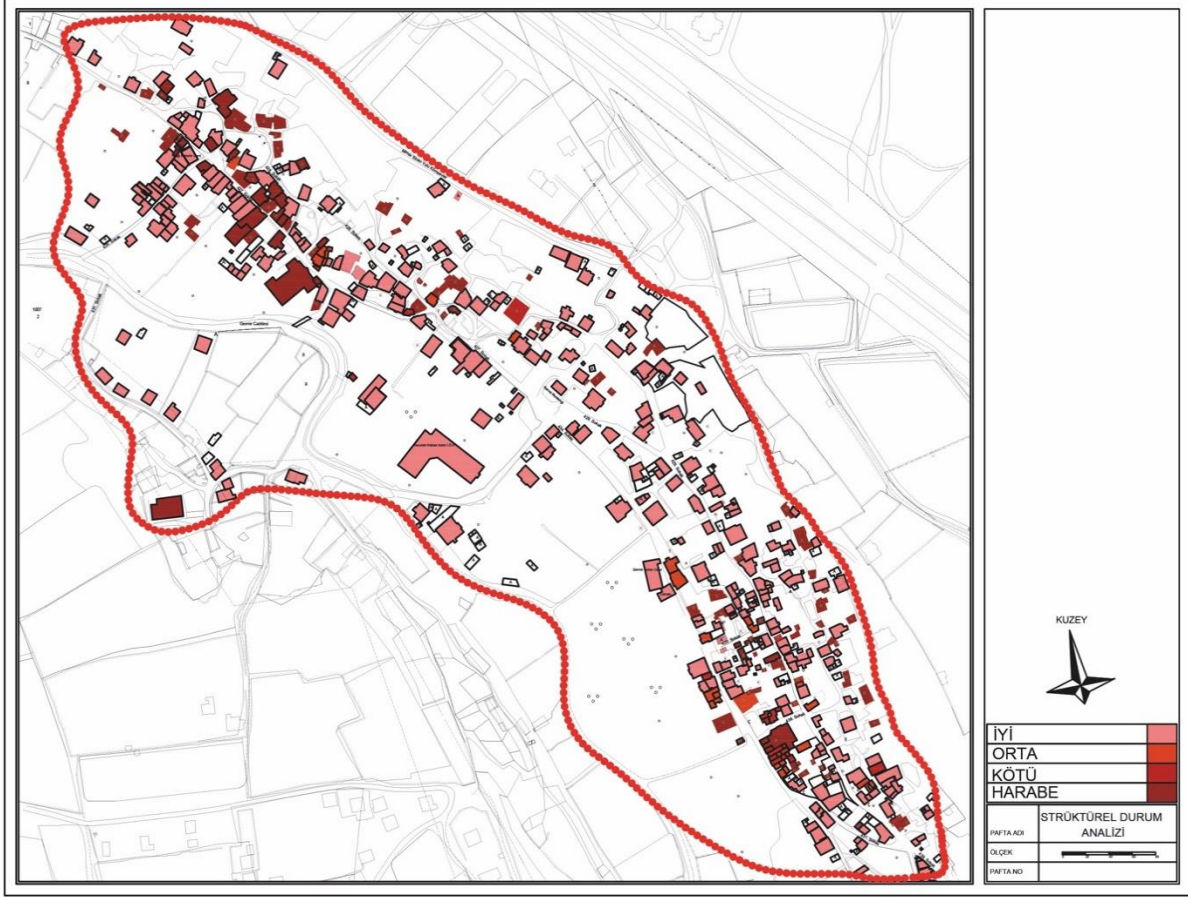

Şekil 26. Germir kentsel koruma çalışması işlev analizi (Sümeyye Kara, 2016)

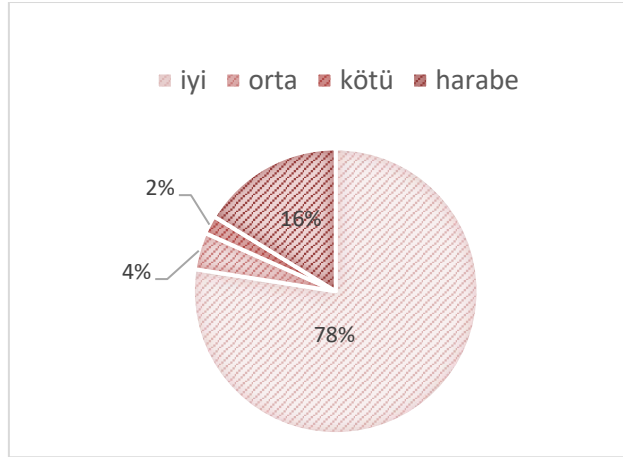

Şekil 27. İşlev analizi (Sümeyye Kara, 2016)

'Strüktürel durum' analizinde; yapılar strüktür durumlarına göre 'iyi' – 'orta' – 'kötü' olarak değerlendirilmiştir. Yapısal problemi olmayan yapılar 'iyi', yapısal sorunları olmasına rağmen kullanılabilir durumda olan yapılar "orta", kullanımı mümkün olmayan yapılar ise 'kötü' olarak sınıflandırılmıştır. Çalışma alanındaki yapıların %16' sının harap, birçoğunun kullanılamaz durumda olmasının yanında duvar ve çatılarının da çöktükleri belirlenmiştir. Yapıların %3'ünün ise taşıyıcı niteliğinin kötü olduğu ve kullanım için tehlike oluşturabilecek yapılar olduğu tespit edilmiştir. Strüktürel durumları 'iyi' olarak sınıflandırılan yapıların oranı %78'dir. Tespit edilen bu orana alandaki betonarme yapılar da dahil edilmiştir. Betonarme yapıların oranının çalışma alanının bütünü içerisinde %44 olduğu göz önünde bulundurulduğunda, geleneksel yapıların yarısından çoğunun taşıyıcı sistemlerinin 'orta' ve 'kötü' olarak nitelendirilen sorunlara sahip olduğu ortaya çıkmaktadır (Şekil 28, Şekil 29).

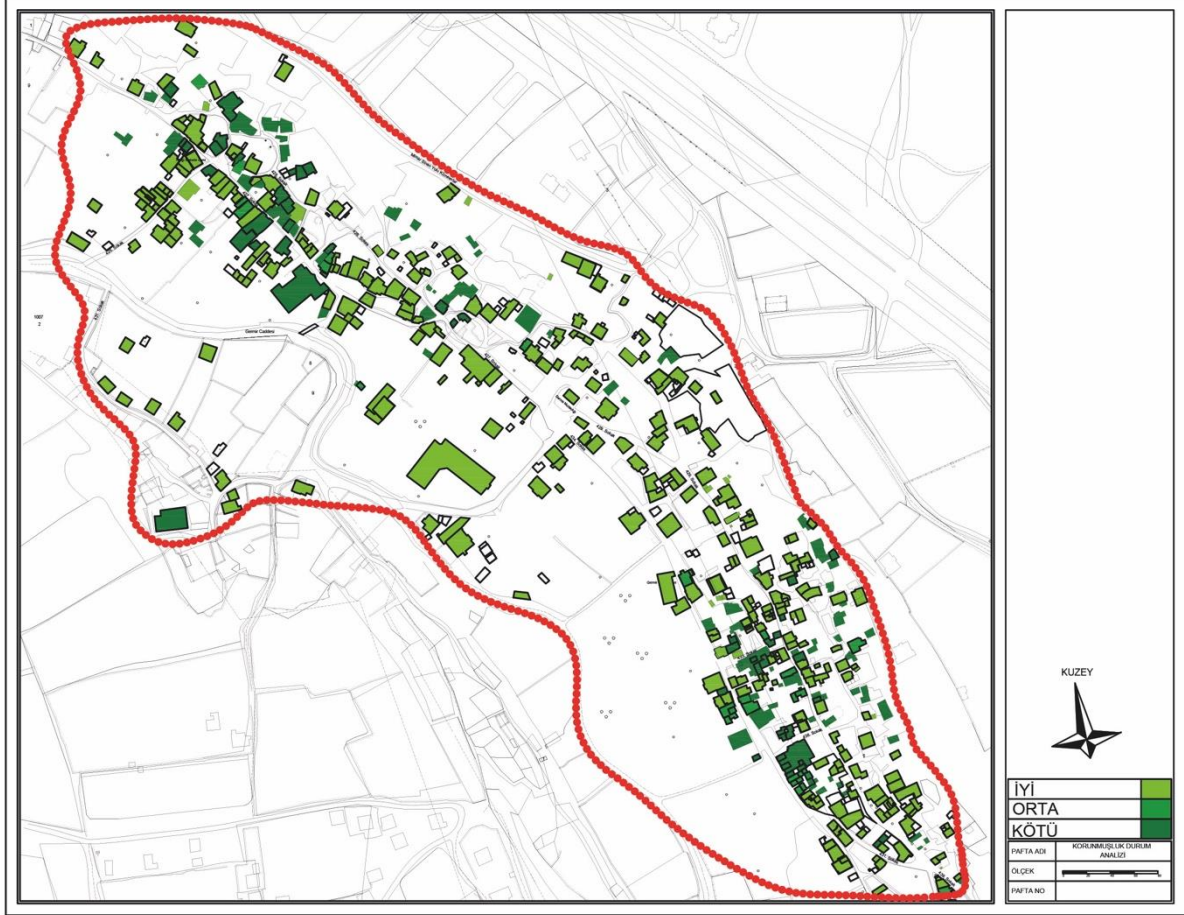
Şekil 28. Germir kentsel koruma çalışması strüktürel durum analizi (Sümeyye Kara, 2016)

Şekil 29. Strüktürel durum analizi (Sümeyye Kara, 2016)

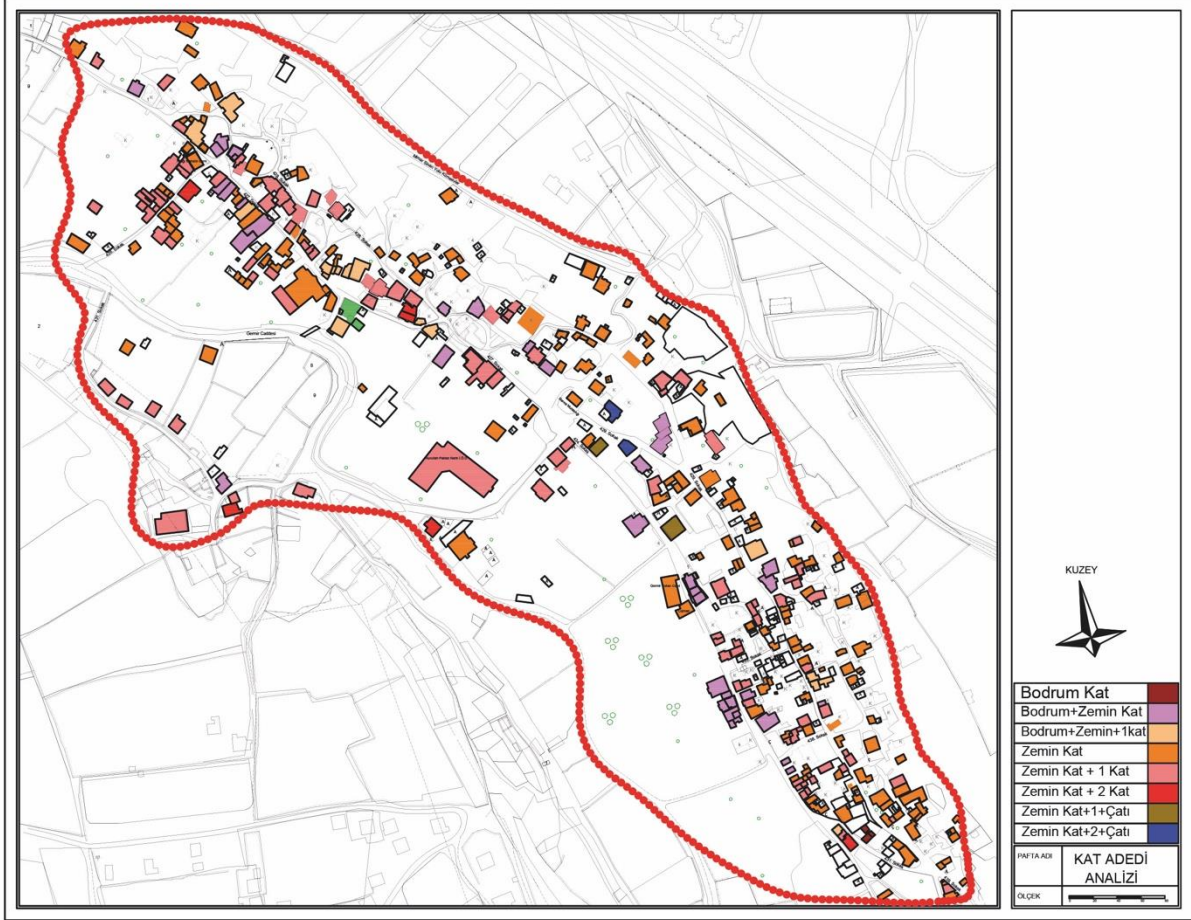
Tescilli yapıların 'korunmuşluk durumu' analizinde yeni yapılar analiz dışında tutularak, tarihsel ve çevresel değerleri olan tescilli ve tescilli önerilen eserler 'iyi' – 'orta' – 'kötü' olarak sınıflandırılmıştır. %54'ü 'iyi' olarak nitelendirilen yapılar özgün yapıım sistemine sahiptirler. Bu yapılar aynı zamanda cephe düzenleri ve çatı biçimlenişleriyle bölgenin özgün mimari özelliklerini taşıyan yapılardır. Plan-cephe düzeninin bir kısmında müdahaleler yapılmış, kapı-pencere doğramaları değiştirilmiş veya zarar görmüş, mimari özelliklerini kısmen yitirmiş "orta" derece olarak sınıflandırılan yapıların oranı ise %16'dır. Plan-cephe düzenlerini büyük ölçüde kaybetmiş, detaylarında kapsamlı müdahaleler yapılmış, yapının büyük bir kısmında özgün durumunu ayırt etmeye engel müdahalelerin tespit edildiği yapıların korunmuşluk durumları da

'kötü' olarak değerlendirilmiştir. %30 oranındaki 'kötü' olarak değerlendirilen bu yapıların kapsamlı restitüsyon çalışmalarının yapılması gerekmektedir (Şekil 30).

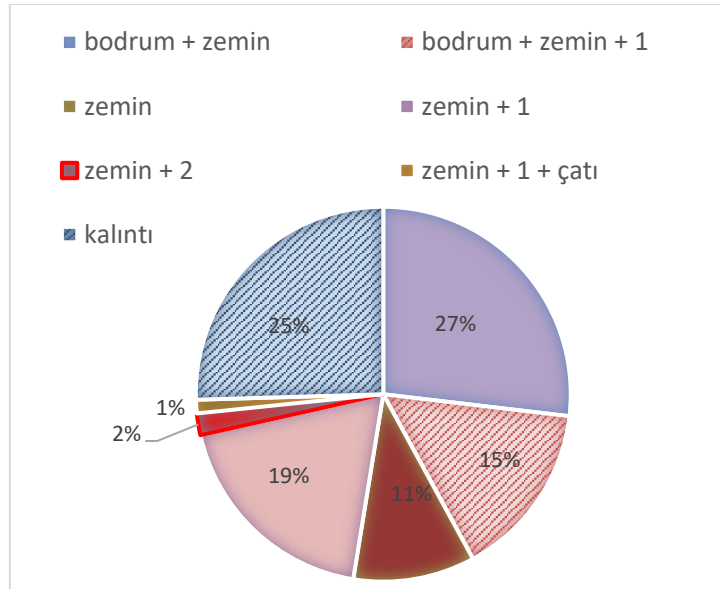

Şekil 30. Korunmuşluk durumu analizi (Sümeyye Kara, 2016)

Çalışma alanında yapılarda kat adedi oranlarını belirlenmesi için 'kat adedi' analizi yapılmıştır. Yapılar, 'bodrum kat + zemin kat+1kat', 'zemin kat', 'zemin kat+1kat + çatı katı', 'bodrum kat+zemin kat', 'bodrum kat+zemin kat+2 kat+çatı katı', 'kalıntı + müstemilat' başlıkları altında incelenmişlerdir. Yapıların %44'ünün yalnızca zemin kata sahip olduğu belirlenirken, %9'unun kalıntı ve müstemilatlar olduğu ortaya çıkmıştır. 'Zemin+1+çatı', 'bodrum+zemin+2+çatı' katlı yüksek yapıların, Aşağı Mahalle ve Yukarı Mahalle olarak belirtilen mahallelerin ortasında bulunan meydan etrafında toplandığı ve alan içindeki az katlı yapıların ise geleneksel yapılar olduğu belirlenmiştir (Şekil 31, Şekil 32).

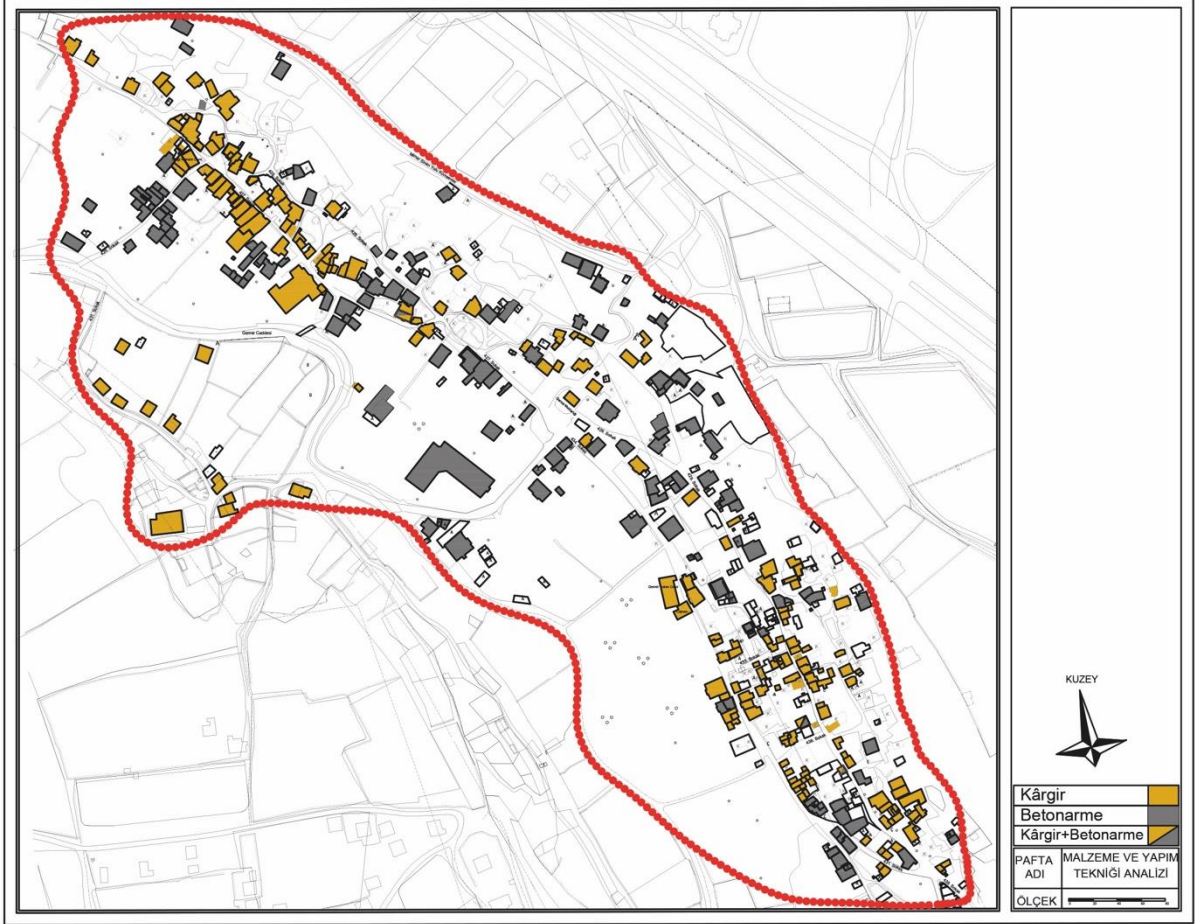
Şekil 31. Kat adedi analizi (Sümeyye Kara, 2016)

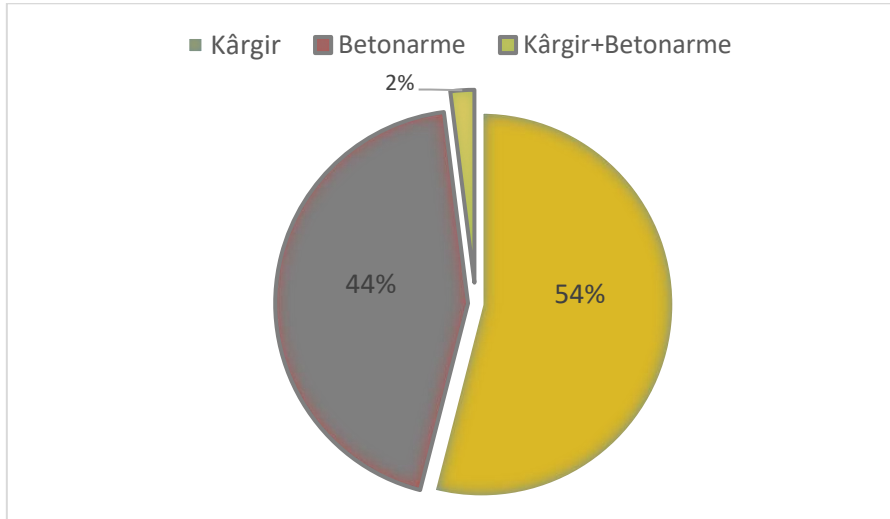
Şekil 32. Germir kentsel koruma çalışması kat adedi analizi (Sümeyye Kara, 2016)

Alanda yapılan incelemeler sonucunda yapı malzemesi-teknîği bakımından yapılar; 'kârgir', 'betonarme', 'kârgir+betonarme' karma yapım sistemi başlıkları altında sınıflandırılmıştır. %44' ünün betonarme, %54' ünün kârgir, %2' sinin kârgir+betonarme olarak yapıldığı tespit edilmiştir. Alanın yarıya yakınının betonarme yapılardan oluşması, yakın

dönem yapılarının geleneksel dokunun yerini aldığını ve özgün dokunun zaman içinde yok olduğunu göstermektedir (Şekil 33, Şekil 34).

Şekil 33. Malzeme ve yapım tekniği analizi (Sümeyye Kara, 2016)

Şekil 34. Germir kentsel koruma çalışması malzeme ve yapım sistemi analizi (Sümeyye Kara, 2017)

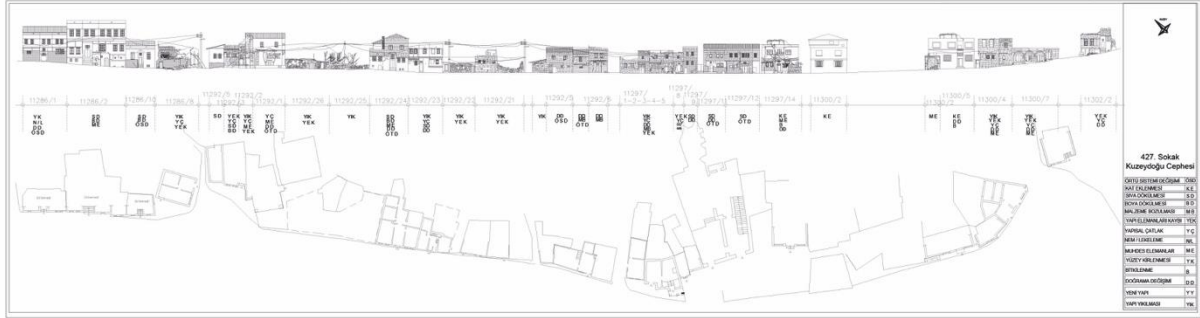
Germir yerleşkesinde yapılan analizler sonucunda, çalışma alanının fiziksel olarak değerlendirilmesinde SWOT analizinden yararlanılmıştır. Bu yöntem ile bölge içindeki değerler, sorunlar, gelecekte alan içinde ortaya çıkabilecek tehditler ve potansiyeller tespit edilmiştir (Çizelge 2).

Çizelge 2. SWOT analizi

ANALİZLER	DEĞERLER	SORUNLAR	TEHDİTLER	POTANSİYELLER
BÖLGEYLE İLGİLİ GENEL DEĞERLENDİRMELER	<ul style="list-style-type: none"> Germir yerleşkesinin Melikgazi İlçesi'nin merkezinde olması İlçe merkezi bağlantı yolu Sivas Bulvarı ile Kayseri-Malatya yolu bağlantısı Nalçık Bulvarı kesiminde bulunması ile ulaşılması kolay bir noktada olması. Halkın kısmen hala geleneksel yaşayış biçimini sürdürülen yapıda olması. Bağ-bahçe alanları ile verimli tarım alanlarına sahip olması ile tarımın geleneksel kültürün bir parçası olarak devam etmesi. Korunması gerekli sivil mimarlık örneklerinin ve anıtsal yapıların yoğun olması. 	<ul style="list-style-type: none"> İlçe merkezinde olmasına rağmen çok az bilinen bir yer olmasından dolayı turizmin gelişmesinde yaşanan güçlükler. Halkın tarihi yapıların korunması konusunda bilinçsiz olması. Şehirlerarası karayolunun yerleşim alanının sınırından geçerek yeni yapı dokusuna olanak sağlaması. Ermeni ve Rumların yerleşim yerinden ayrılmasıyla kiliselerin kaderine terk edilmesi. 	<ul style="list-style-type: none"> Sivil mimarlık örneklerinin koruma önlemleri alınmadığından dolayı hızla yitirilmesi. Bölge turistik çekim alanına dönüştüğünde mevcut tarihi yapıların rant ve dönüşüm baskısı altına girmesi. 	<ul style="list-style-type: none"> Bağ-bahçe alanlarının yapılacak düzenlemelerle rekreasyon alanı, peyzaj düzenlemesi vb. etkin kullanılabilme potansiyelinin olması. Anıt ve sivil mimarlık örneklerini barındırması ve uygun planlama ile turizmde artış potansiyeline sahip olması.
İŞLEVSEL DAĞILIM ANALİZİ	<ul style="list-style-type: none"> Çalışma alanı içinde yer alan dini anıtların varlığı. Tarihi bezirhaneye ile Rım ve Ermenilere ait kiliseler ve iki tarihi Camisi ile özgün bir tarihi aksenin olması. 	<ul style="list-style-type: none"> Tarihi yapılarda konut işlevinin bozulması ile mahalle dokusunun korunmaması. Tarihi yapıların cephe ve planda değişimlerin olması. 	<ul style="list-style-type: none"> Turizmde bir artış yaşanması sonucu geleneksel konutlara yeni işlevler yüklenmesi sonucunda yapılacak niteliksiz müdahaleler. 	<ul style="list-style-type: none"> Artacak turizmle beraber yeni işlevlerin alana gelmesi ve alanın canlanması.
KAT SAYISI ANALİZİ	<ul style="list-style-type: none"> Çalışma alanında geleneksel yapılardaki kat yüksekliğinin kısmen korunmuş olması. 	<ul style="list-style-type: none"> Yerleşim alanında yer alan yeni yapıların kat yüksekliği ve cephe düzeninin geleneksel yapılarla uyumsuz olması. 	<ul style="list-style-type: none"> Yeni yapılaşmanın yaygınlaşması ile kat yüksekliğinin artması sonucunda kent silüetine ve özgün konut dokusuna zarar verecek olması. 	
YAPIM SİSTEMİ VE MALZEME ANALİZİ	<ul style="list-style-type: none"> Sivil mimarlık örneklerinin çoğunun özgün yapı malzemeleri ve strüktürlerinin günümüze kadar bozulmadan ulaşmış olması. Alandaki yapıların % 54'ünün özgün yapı malzemeleri ve strüktürlerinin kalmış olması. 	<ul style="list-style-type: none"> Betonarme yapıların sayılarının her geçen gün artması. 	<ul style="list-style-type: none"> Artan yeni yapılaşmayla betonarme sisteminin alandaki yoğunluğunun giderek artması. 	<ul style="list-style-type: none"> Özgün yapıların geleneksel malzeme ile günümüze kadar ulaşması ve onarımlarının yapılmasıyla geleceğe taşınma potansiyelleri.
KORUNMUŞLUK DURUMU ANALİZİ	<ul style="list-style-type: none"> Çalışma alanında geleneksel yapıların yarısına yakınının değişmemiş olması. 	<ul style="list-style-type: none"> Tarihi yapılarda cephedeki özgün mimari elemanların büyük ölçüde kaybolması. Alandaki tarihi yapıların çoğunun harap durumda olması. 	<ul style="list-style-type: none"> Tarihi yapıların hızlı bir şekilde yok olarak değişiminin devam etmesi ile alandaki özgün dokunun giderek yok olması. 	<ul style="list-style-type: none"> İyi (% 77) ve orta durumda (% 4) yapıların yapılacak nitelikli restorasyonlarla yeniden değerlendirilme potansiyelleri olması.
STRÜKTÜR VE MALZEME DURUMU ANALİZİ	<ul style="list-style-type: none"> Anıtsal ve sivil mimarlık örneklerinin bir kısmının strüktürlerinin iyi (% 78), diğerlerinin orta ve kötü durumda olması (% 6). Yıkılmış geleneksel yapı sayısının çok olması (% 16). 	<ul style="list-style-type: none"> Kiliselerin strüktür durumlarının kötü durumda olması. Can güvenliği açısından risk taşıyan yapıların çoğunlukta olması. 	<ul style="list-style-type: none"> Strüktürel açıdan kötü durumda olan yapıların insanların can güvenliği açısından tehdit oluşturmaları. Strüktürel olarak kötü durumda olan çok sayıda yapının yakın bir zamanda yıkılarak yok olma riski. 	<ul style="list-style-type: none"> İyi (%78) ve orta (%4) durumdaki strüktüre sahip geleneksel yapıların az müdahaleler ile özgün durumuna dönüştürülebilir olması.
YAPI KULLANIM DURUMU ANALİZİ		<ul style="list-style-type: none"> Kısmen kullanılan ve kullanılmayan yapıların bakımsızlıktan hızlı bozulma sürecine girmesi. İşlevsiz yapıların bakımsızlıktan hızla yıpranması. Çalışma alanında tamamen kullanılan tescilli yapı oranının az olması (%2). 	<ul style="list-style-type: none"> Kullanılmayan yapıların periyodik bakımlarının yapılmaması nedeniyle strüktürel durumlarının giderek bozulması. İşlevsiz kalan yapıların bakımsızlıktan hızla yıkılarak yok olma risklerinin artması. 	<ul style="list-style-type: none"> Yapı kullanım oranının artırılması ile bölgenin yeniden canlandırılması. İşlevsiz kalan sivil mimarlık örneklerinin yeniden işlevlendirilmesiyle bölgede çekim noktası oluşturulması.
DOLULUK-BOŞLUK ANALİZİ	<ul style="list-style-type: none"> Organik kent dokusunun kısmen korunmuş olması. 	<ul style="list-style-type: none"> Niteliksiz yapıların parsellere dzensiz dağılımı. Yapı adalarının ortasında kalan açık alanların çok sayıda yapıyla doldurulmuş olması. 	<ul style="list-style-type: none"> Artan yapılaşma ile doluluk - boşluk dengesinin olumsuz yönde değişmesi. 	
MÜLKİYET ANALİZİ		<ul style="list-style-type: none"> Özel mülk sahiplerinin çok sayıda olması ve bu kişilerin maddi imkansızlıklar nedeniyle gerekli bakımların yapılmaması. 	<ul style="list-style-type: none"> Özel mülk sahiplerinin özgün kullanımının giderek yok olması. 	<ul style="list-style-type: none"> Yerel ve merkezi yönetimlerin uzun süreli kullanım hakkını devralması ile yapılara bakım - onarım yapılma eğilimi.
TARİHİ DÖNEM ANALİZİ	<ul style="list-style-type: none"> Alanda tarihi yapıların stil ve dönem çeşitliliğinin olması. 	<ul style="list-style-type: none"> Yapıların mimari elemanlarının değişmesi ile tarihi dönem özelliklerinin yitirilmesi. 	<ul style="list-style-type: none"> Tarihi dokuya, turizmi geliştirmek amacıyla niteliksiz müdahalelerin yapılması ve dönem özelliklerinin yitirilmesi riski. 	
TARİHİ DEĞERLİLİK ANALİZİ	<ul style="list-style-type: none"> Tescilli ve tescile önerilen yapıların sayısının çokluğu (% 22). Çevreye uyumsuz yapıların çoğunlukla Yukarı Mahalle'de toplanmış olması. 	<ul style="list-style-type: none"> Yeni ve uyumsuz yapıların oranının (% 39) fazla olması ile tarihi dokunun zarar görmesi. 	<ul style="list-style-type: none"> Çevreye uyumsuz yapıların sayısının artması. 	<ul style="list-style-type: none"> Tescile önerilen yapıların tescillenmesiyle alanın büyük bir bölümünün koruma altına alınacak olması.
ÇEVRESEL VERİLER ANALİZİ	<ul style="list-style-type: none"> Bakı noktalarının çokluğu. Nirengi noktası oluşturan anıtların ve geleneksel yapıların çok sayıda olması. Özgünlüğünü yitirmemiş sürekli geleneksel cephe dizininin varlığı. 	<ul style="list-style-type: none"> Özgün tarihi çeşmelerin yok olmayla karşı karşıya olması. Niteliksiz sokak lambalarını ve elektrik direkleri olması. Niteliksiz ek yapı ve sundurmalarının olması. Mağaraların yok olma riski karşısında olması. 	<ul style="list-style-type: none"> Boş parsellere niteliksiz yapıların gelmesi. 	<ul style="list-style-type: none"> Bakı noktalarının gelecekteki nitelikli düzenleme planlamalarıyla değerlendirilebilir bir potansiyele sahip olması. Vadi yamaçlarındaki mağaraların bakı noktalarına dönüştürülmesi.
YOL KAPLAMALARI VE TRAFİK DURUMU ANALİZİ	<ul style="list-style-type: none"> Yolların yeterli olması. Geleneksel çıkmaz sokakların ve kabaaltıların varlığı. 	<ul style="list-style-type: none"> Özgün yol kaplamalarının olmaması. Niteliksiz sokak lambalarının olması. 		

Kentleşme baskısı altındaki yerleşkede meydana gelen hızlı değişim sonucunda benzer nitelikte ve görünümde yapıların arttığı açıkça görülmektedir. Sit alanı için koruma imar planı hazırlama sürecinde sokak silüeti çalışması, koruma imar planı kararlarının üretiminde önemli veriler sağlamaktadır. Günümüzde eski karakterlerin bütünüyle korunduğu çok az

sokak kalmıştır. 427. Sokakta sokak silüeti çalışması ile sokağın hasar ve durum tespitleri yapılmıştır (Şekil 35, Şekil 36, Şekil 37). Sokak silüeti çalışmaları yapılırken yapısal sorunu olmayan binaların iç mekanlarında da belgeleme çalışmaları da yapılmış, rölöveleri çıkarılmıştır. Hasar tespiti ile yapılardaki ekler, malzeme kayıpları, muhdes elemanlar, yüzey bozulmaları, yeni yapılar ve yapılarda yıkılarak kaybolan kısımlar tespit edilmiştir.

Şekil 35. 427. Sokak kuzeydoğu cephesi, hasar tespit paftası (Sümeyye Kara, 2017)

Şekil 36. 427. Sokak kuzeydoğu cephesi, hasar tespit paftası (Sümeyye Kara, 2017)

Şekil 37. 427. Sokak kuzeydoğu cephesi, durum tespit paftası (Sümeyye Kara, 2017)

5. TARİHSEL DOKUDAKİ DEĞİŞİM

Germir Kentsel Sit alanının 'korunmuşluk durumu' değerlendirildiğinde; Aşağı Mahalle ve Karşı Mahalle'nin büyük oranda özgün dokusunu koruduğunu ancak, yapıların kaderine terk edilerek yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bırakıldığı tespit edilmiştir. Aya Todor Kilisesi ve Papaz evi, Rum Panagia Kilisesi kaderine terk edilmiş ve tescilli en önemli yapılardandır. Aşağı Mahalle Camii etrafında bulunan harap durumdaki yapılar, strüktürel durumları basit birkaç tahta payanda ile desteklenerek sokağa bakan cephelerinin yıkılmaları önlenmeye çalışılmış ve bölge sakinleri için tehdit oluşturan yapılardandır. Kuzeyde Yukarı Mahalle Camii ve Germir Mektebi etrafındaki geleneksel dokunun yoğun olduğu yapıların da büyük çoğunluğunun harap durumda olduğu ve bölge sakinleri için tehlike oluşturabilecek nitelikte olduğu tespit edilmiştir (Şekil 38).

Şekil 38. Germir yerleşkesi ve etrafındaki değişen doku (Sümeyye Kara, 2017)

Tek yapı bazında incelendiğinde cephe düzenindeki bozulmaların genellikle Yukarı Mahalle’de olduğu görülmektedir. Yerleşik halkın bu bölgede yoğunlaşması nedeniyle yapılarda kullanıcı ihtiyaçlarından kaynaklı değişimler daha çok vadinin kuzey yamaçlarındaki yapılarda görülmektedir. Yapıların pencere doğramaları ve demir parmaklıkları değiştirilerek, özgün kepenklerin yerini özgün doku ile uyuşmayan panjurlar almıştır. Bölgede en dikkat çeken bozulmalar; hasar gören geleneksel yapıların modern teknik ve malzemeler ile onarılmaya çalışılmış olmaları ve bu onarımlar esnasında yapılan çok sayıda betonarme eklerdir.

6. KORUMA AMAÇLI İMAR PLANI ÇALIŞMALARI

Germir yerleşkesi için Koruma Amaçlı İmar Planı (1/5000 ve 1/1000 ölçekli) çalışmaların yapılması 2011 yılında gündeme gelmiş, İller Bankası Anonim Şirketi tarafından ihale edilen ve çalışmaları 28.06.2011 tarihinde ihale edilen plan, 20.03.2013/191 sayılı meclis raporunda Germir yerleşkesi ve civarında, imar planları arasındaki uyumsuzluğun giderilmesi amaçlanarak revizyon nazım imar planı yapılmasına karar verilmiştir. Ancak Kültür Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu tarafından henüz onaylanmamıştır (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2009). 2013 yılında çalışmaların başlatıldığı ancak 2015 yılında sonuçlanan (henüz onaylanmayan) ‘Koruma Amaçlı İmar Planı’nın uygulanması durumunda Germir yerleşkesinin korunabilmesine katkı sağlamayacağı, bununla birlikte tarihsel ve çevresel tahribata yol açacağı da düşünülmektedir. Edinilen “Analitik Germir (Kayseri) Koruma Amaçlı İmar Planı Açıklama Raporu ve Plan Notları”nda yapılan incelemede, çalışmanın detaylandırılmadığı, alanın tarihi, kentsel, mimari, ekonomik ve sosyal analizlerinin yapılmadığı görülmektedir. Koruma Amaçlı İmar Planı, Kayseri Kültür Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu (KTVKK) ve proje müellifleri tarafından henüz onaylanmadığından kamuoyu ile paylaşılmamıştır (Aks Planlama, 2013; Taşmektepligil, 2019).

Plan notlarında; sit alanı içerisinde ‘tescilli yapı’ araştırması dışında araştırma yapılmamış, tescilli olmayan fakat nitelikli özgün geleneksel yapılar, tarihi dokuyla bütünlük oluşturan yapı kalıntıları, mağaralar, bahçe ve istinat duvarları, sokak dokusu, parsel dokusu, gibi yapılardan ve elemanlardan ana akslar üzerinde tescilli önerilenler olmasına rağmen, tescile önerilebilecek diğer yapılar göz ardı edilmiştir. Sonuç olarak Germir yerleşkesinin tek yapı ölçeğinde ve sayılı eserlerle korunacağı, geleneksel dokusunu ve özgün mimari yapısını kaybederek niteliksiz bir alana dönüşeceği ön görülmektedir.

7. SOSYAL DOKU ANALİZLERİ

Alanda yapılan sosyal analizlere paralel olarak sosyal durumun incelenmesi için bölge sakinlerine yönelik anket uygulaması yapılmıştır. Uygulama 3 Kasım 2016 ve 5 Nisan 2017 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma alanı içerisindeki 54 farklı geleneksel konutta yaşayan

bölge sakinleri ile yapılan anketler sonucunda; bölgenin demografik ve ekonomik yapısı, bölge halkının tarihi çevreye karşı tutum-davranış ve düşünceleri gibi birçok konuda veriler elde edilmiştir. Elde edilen verilerde;

- Geleneksel yapılarda yaşayan bölge sakinleri, mahallenin yerlileri veya çok uzun zaman önce buraya yerleşmiş, konutları genellikle yazlık olarak kullanan kesimdir. Yeni inşa edilen betonarme yapılarda ise daimî kullanıcılar mevcuttur.
- Bölge sakinlerinin yaş ortalaması yüksektir. Çalışma alanında yaşayan halkın %40'ı 50 yaşın üstündedir. Orta yaş grubu olan 30-50 yaş arasındakiler nüfusun %28'ini oluşturmaktadır. Geriye kalan %32'lik dilim ise 30 yaşın altındadır.
- Genellikle hanelerde tek aile ikamet etmektedir. Kullanıcıların %75'i ev sahibidir. Anket yapılan kişilerin büyük çoğunluğu 30-40 yıldır aynı evde oturmaktadır.
- Eğitim seviyesi incelendiğinde ise; eğitime önem verildiği dile getirilmiş, orta okula giden çocukların ilçe merkezine gitmek zorunda oldukları belirtilmiştir. Alan sakinlerinin büyük çoğunluğunun ilköğretim eğitimi almış olduğu görülmektedir.
- Konut kullanıcılarının %60'ı "yaşadığınız evden memnun musunuz?" sorusuna "hayır" şeklinde cevap vermiştir. Özgün nitelikteki geleneksel konut kullanıcılarının yaklaşık %85'i evlerinin bakıma ihtiyacı olduğunu ancak bakım-onarım için bütçe ayıramayacaklarını belirterek, yetkililerin yardım etmesi gerektiğini düşünmektedirler.

Anket çalışması verilerinden elde edilen bilgiler doğrultusunda oturdukları geleneksel konutlar ile yeni yapılan betonarme konutlar arasında tercih yapmaları söz konusu olursa evlerinin tadilatı için bir süreliğine evden taşınabileceklerini söylemişlerdir. Katılımcıların %89'u tadilat sonrası evlerine dönmeyi tercih etmektedir. Anket sonuçları, geleneksel konut kullanıcılarının yaşam şartlarının iyileştirilmesi durumunda yerleşim yerinde yaşamayı tercih edeceklerini göstermektedir.

8. ÖNERİLER

Germir Yerleşkesi Kentsel Sit Alanı'nın kültür ve turizmin önemli bir noktasında olması, Melikgazi İlçesi'nin merkezinde bulunması, tarihi-özgün kent dokusunu barındırması, yerleşim alanının 'çekim merkezi' olma potansiyelini beraberinde getirmektedir. Bu kapsamda yerleşkenin potansiyellerini ortaya çıkarmak için koruma sorunları ışığında çözüm odaklı önerilerde bulunulmuştur.

8.1. Planlama Önerileri

Son yıllarda vadi çevresinde toplu konutlar ile anıtsal ve sivil mimarlık örneği yapıların etrafında inşaatı devam eden dokuyla uyumsuz inşa çalışmalarının hızla arttığı görülmektedir. İnşaat faaliyetlerinin özgün doku ile uyumlu yürütülmediği takdirde yerleşkenin tarihi ve sosyal yapısının olumsuzluklarla karşılaşması kaçınılmazdır. Öngörülen planlama çalışmalarının, Bölge Planları ve Kayseri Şehir Planı gibi üst ölçekli kararlar ile uyumlu olması; tarihi-yeni yapı, turizm ve koruma, mevcut yapı kullanıcı-turist-yeni kullanıcı dengesinin doğru ve dengeli kurulabilmesi gerekmektedir.

8.2. Alan Yönetimi Önerileri

Alan yönetim planı; Valilik, Bölge Koruma Kurulu, Belediye, İl Kültür Müdürlüğü, Muhtarlık, mahalle sakinleri, mal sahipleri-kullanıcıları, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerin iş birliğinin yanı sıra alanda uzman kişilerin sürekli katılımı ile hazırlanmalıdır. Kültür varlıklarının yaşatılması, ekonomiye katkı sağlayan bir unsur olarak değerlendirilerek, bakanlık tarafından 5225 sayılı “Kültür Yatırımları ve Girişimlerini Teşvik Kanunu” kapsamında kültür yatırımları ve girişimleri için teşvik sağlanmalıdır (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2009)

Germir yerleşkesinin ‘Doğal ve Kentsel Sit Alanı’ ve ‘Turizm Merkezi’ olma özelliklerini aynı anda barındırmasının ortaya çıkaracağı çelişkili durumlar nedeniyle, Alan Yönetimi Planı’nda turizm-koruma ilişki sınırlarının belirlenmesi ve alan için olumlu yönde kullanılması sağlanmalıdır.

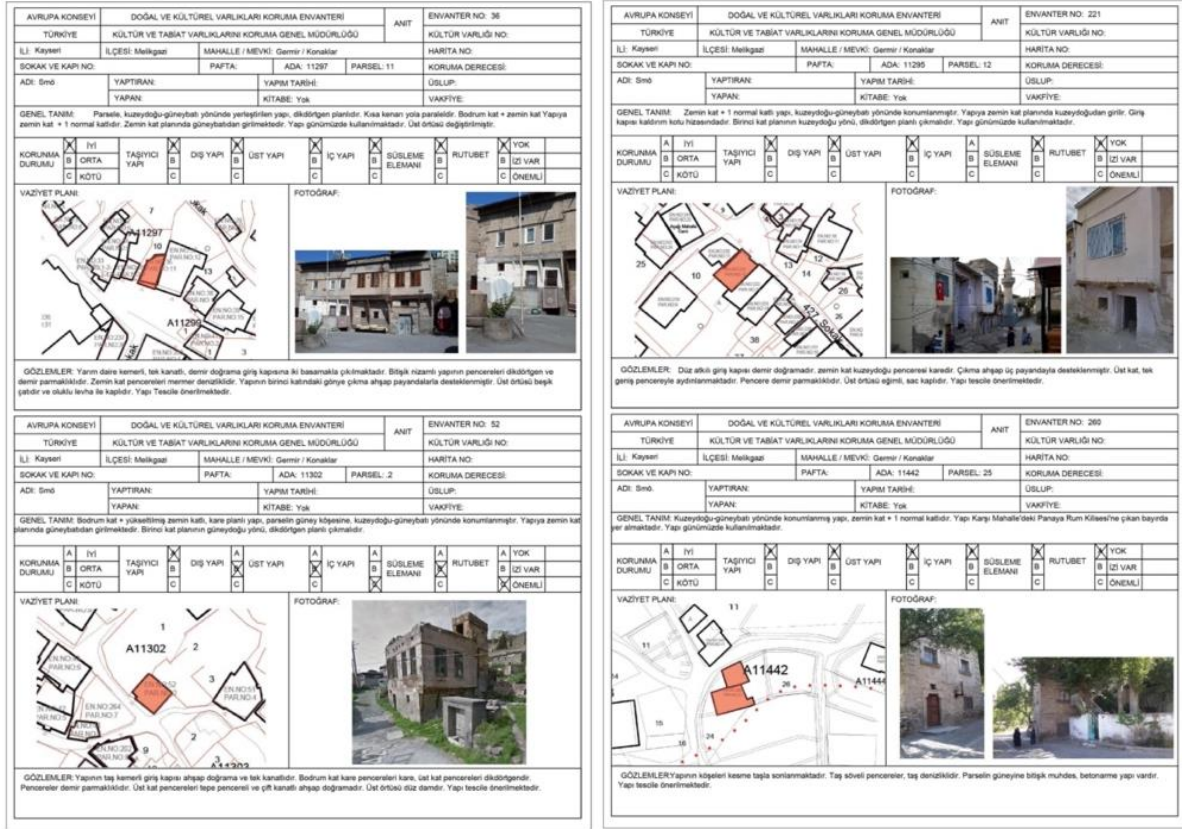
8.3. Kentsel Planlama Önerileri

Germir, mevcut durumda kentsel niteliklerini neredeyse tamamen kaybetmiş kırsal bir yerleşkedir. Özellikle kış aylarında terk edilen yerleşimde, konaklama, yeme-içme, turizm gibi destek birimleri kurularak, gelecek yıllarda yeniden kentleşme hareketlerinin doğması sağlanmalıdır. Bölgede barındırılacak optimum nüfus ve beraberindeki yapılaşma, yerleşimin kırsal niteliklerini ve barındırdığı kültürel mirası koruyacak bir kentsel planlama kararları ile sınırlandırılmalıdır.

8.4. Müdahale Önerileri

Yerleşkenin kentsel sit alanı sınırları içerisinde, tescilli 31 sivil mimarlık örneği ile tescilli 15 anıtsal yapı bulunmaktadır. Herhangi bir proje veya uygulama yapılmadan önce tarihi-kültürel eserler hakkında doğru ve güncel bilgiler elde etmek, ayrıntılı etüt ve etki değerlendirme raporları ile analizlerin hazırlanmasını sağlamak için güncel envanterlerinin yapılması gerekmektedir. Bu doğrultuda Germir’deki tarihi eserlerin doğru ve güncel veri kaynağının oluşturulması, tescilli ve tescile önerilen eserlerin kayıt altına alınması, tarihi eserlerin güncel durumlarının belirlenmesi, yapılan her bir tespitin ayrı ayrı kültür varlıklarına özgü olması hedeflenmiştir. Toplanan verilerin ve yapılan analizlerin sonuçlarının yerleşim yeri için koruma imar planı ve koruma raporu hazırlamada yol gösterici olması beklenmektedir.

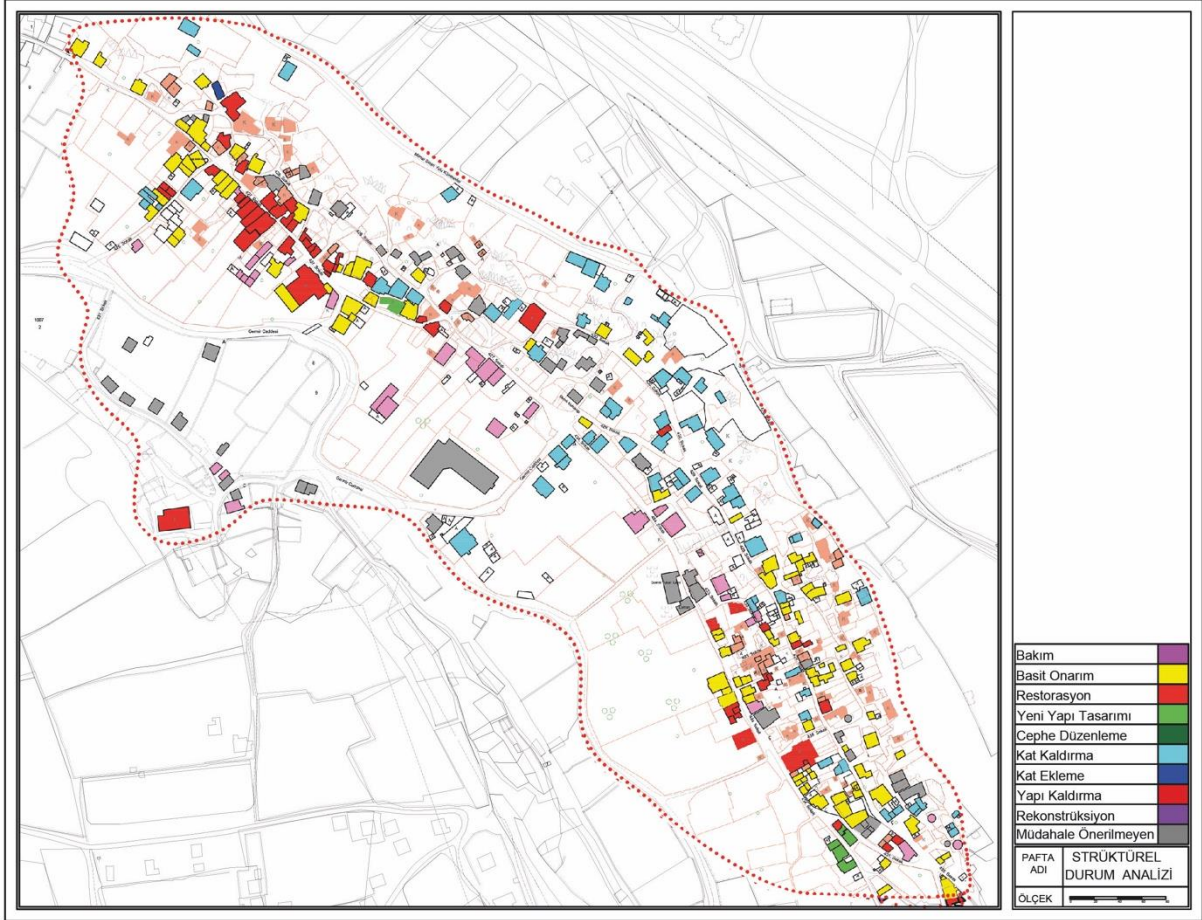
Yapıların kimlik bilgilerini oluşturmak için envanter fişleri hazırlanırken, doku ile uyum sağlayan ve korunması gerekli yapılar da tescile önerilmek üzere tespit edilmiştir. Doku bütünlüğü, yapım sistemi, cephe düzenleri, çatı biçimlenişleri ve üst örtü malzemeleri ile bölgenin özgün mimari niteliklerine sahip olmaları nedeniyle 15 yapı tescile önerilmiştir (Şekil 39).

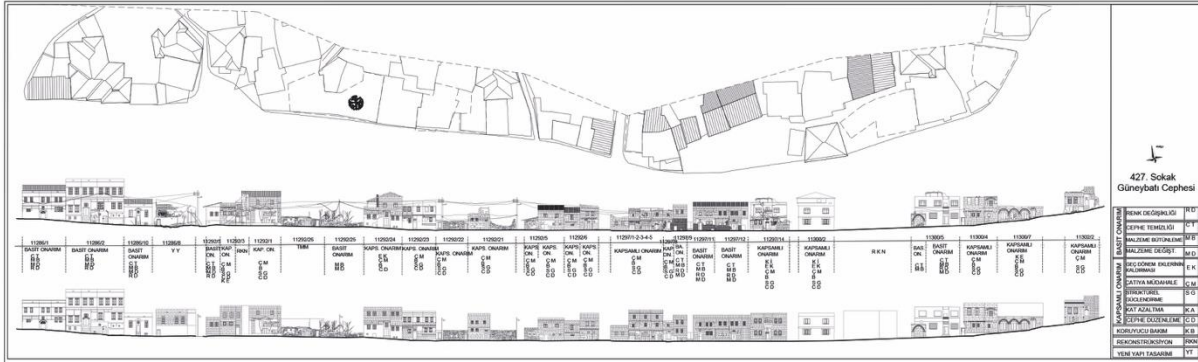
Şekil 39. Tescile önerilen yapıların envanter fiş örnekleri (Sümeyye Kara, 2017)

Yerleşkenin geleneksel dokusunun korunması için hazırlanan müdahale kararları ile yapıların %22'sini oluşturan tescilli ve tescile önerilen yapılar grubunun restorasyonunun yapılabileceği kararı alınmıştır. Bu kararlarda çeşitli üslupların ve biçimlerin bulunduğu yapı özellikleri ve organik dokuları göz önüne alınmıştır. Geleneksel dokuların sahip olduğu estetik, teknik özellik, özgünlük, süreklilik ve tarihsellik değerleri alınan kararlarda en önemli etken olmuştur.

Geleneksel dokunun içinde %44'lük dilimi oluşturan, malzeme seçiminde farklılıkların bulunduğu, doluluk-boşluk oranı ile cephe düzeni bakımından uyumsuz olan yapılardan 9'unun silüet düzenine gabarisiyle alanda aykırı bulunmasından dolayı kat sayısında azaltma ve cephe düzenlerinde değişiklik yapılması önerilmiştir. Ayrıca yapıların, özgün malzeme kullanılarak, yapım tekniği ve plan şemasının korunarak kapsamlı onarımlarının yapılması önerilmektedir. Konut yapılarının yoğun olduğu yerleşkede zemin kat kullanımları her yapı için ticari birim olarak önerilememiştir. Ancak sokağın ulaştığı anıtsal yapı çevresindeki meydanlarda bulunan dükkanların, küçük sanat atölyeleri ve hizmet sektörü olarak işlevlendirilmesi önerilmiştir. Yeni yapılanma taleplerinin seçilen 427. Sokak boyunca daha az olması nedeniyle, buradaki yapıların bakım-onarım önerilerinde, dokunun bozulmadan bir bütün halinde ve en iyi şekilde yansıtılması hedeflenmiştir. Yerinde yapılan saptamalar ışığında çalışma alanının yoğun tarihi dokusunun bozulmadan, kültür sürekliliği içerisinde gelişerek sonraki kuşaklara bırakılması, kültür mirası örneklerinin daha uzun süre ayakta kalması, yok olmaya yüz tutmuş yapıların bir an önce onarılması ve yaşatılmasının onarım ve restorasyon kararlarına bağlı olduğu önemi ortaya çıkmıştır (Şekil 40, Şekil 41).

Şekil 40. Müdahale önerileri paftası (Sümeyye Kara, 2017)

Şekil 41. Sokak silüeti çalışmasında tek yapı müdahale önerileri paftası (Sümeyye Kara, 2017)

9. ÇALIŞMA ALANI İŞLEV ÖNERİLERİ

Kentsel sit alanında belirlenen çalışma alanında (427. sokak kuzeydoğu ve güneybatı yönleri) yapılan rölöve, restitüsyon ve restorasyon silüet çizimleri ile mimari değerlendirme, potansiyel ve problemlere bağlı olarak belirlenen bölgelere yönelik işlevler önerilmiştir (Kara, 2016). Çalışma alanındaki yapılar, mimari değerleri, yapı adaları, silüet etkileri, anıtsal yapıları ile geleneksel dokunun en çok algılandığı bölgedir. Bu alandaki yeni yapılar, mevcut duvar ve yapı kalıntılarından, eski fotoğraflar ile haritalardan faydalanarak geleneksel dokunun özgün durumunu koruyarak, doku bütünlüğünü sağlayacak şekilde yapılmalıdır.

Mimari değerlendirme açısından korunmaya değer yapıların dağınık halde yer aldığı bölge, geleneksel dokuyla uyumlu olmayan, silüeti bozan kütleli büyüklükteki yapılardan

arındırılmalıdır. Yapılar muhdes kısımlarından soyutlanmalı, geleneksel doku ile uyumlu hale getirilmelidir. Özgün durumda olan 'Ender' ve 'Karakteristik' nitelikteki yapılara müdahalede yapıların işlevleri korunmalı, özgün durumunu kaybetmiş "Niteliksiz" yapılar, geleneksel yapılar ile dokuya uyumlu olmak koşuluyla, alanda ihtiyaç olduğu düşünülen ticari birim, pansiyon, kafeterya vb. olarak, yeni yapılar ise alanın açık-kapalı alan ilişkisine uygun ihtiyaçlar göz önüne alınarak işlevlendirilmelidir.

10. PLANLAMA KARARLARI

Kentsel sit alanının korunması bütüncül bir yaklaşımla ele alınmıştır. Germir yerleşkesinin kent içindeki merkezi konumu ile birçok nitelikli yapının bulunduğu tarihi yapı dokusuna sahip olmasına rağmen ilgi odağında olmadığı görülmektedir. Bu değerlerle birlikte alanın potansiyeli dikkate alınarak ihtiyaç duyulan kararların alınması amaçlanmıştır. Farklı bölgelerde farklı bozulma dereceleri gözlenirken, geleneksel dokunun bir bütün olarak ele alınıp canlandırılması ve yaşatılmasının mümkün olduğu düşünülmektedir. Kısa veya uzun süreli projelerle, Germir Mahallesi Kentsel Sit Alanı'nın özgün görünümüne kavuşturulması ve yaşamın canlandırılması amaçlanmıştır. Doku içerisinde kendini açık bir şekilde belli eden yüksek ve geniş tabanlı yapıların pilot projelerle ayıklanması, yerlerine dokuya uyumlu yapıların yapılması önerilmiştir. Yapılan analizler doğrultusunda mevcut fonksiyonların olabildiğince korunmasına, boş veya terk edilmiş yapıların bölgede ihtiyaç duyulan işlevler ile bölge halkının kullanımına sunulması hedeflenmiştir (Şekil 42).

Şekil 42. Sit alanı bütününde müdahale önerileri (Sümeyye Kara, 2017)

Çalışma alanının doğu ucundaki dükkân kalıntılarının ve etrafındaki yapıların kamusal alan olarak işlevlendirilmesiyle, hareketli bir çekim noktası oluşturularak arka planda kalan bu noktaya yönlendirme yapılması sağlanmıştır (Şekil 43).

Şekil 43. 427. Sokak için mevcut durum ve öneriler (Sümeyye Kara, 2017)

Bölgede bulunan meydanların elverişli olmasından dolayı meydan canlandırma kararları alınmıştır. Bunlardan en önemlisi Surp Stephanos Ermeni Kilisesi'nin önündeki mevcut durumda boş olan meydandır. Çevresinde bulunan nitelikli yapılar ve meydanı çevreleyen Surp Stephanos Ermeni Kilise duvarlarının sinema perdesi gibi çeşitli amaçlarla kullanılması ve sanatsal faaliyetlerin gerçekleştirilmesi ile meydanın canlandırılması planlanmıştır.

Alanda sağlık hizmetlerine cevap verebilecek bir birim olmamasından dolayı uygun bir yer belirlenerek sağlık ocağı gibi birimin yine bu meydan etrafında faaliyete geçirilmesi önerilmiştir (Şekil 44).

Şekil 44. 427. Sokak için mevcut durum ve öneriler (Sümeyye Kara, 2017)

11. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Kayseri çevresindeki zengin yaşam kültürünün günümüze ulaşabilmiş önemli bir parçası olan Germir, tarihi ve kültürel dokusu ile bölgenin önemli yerleşimlerinden biridir. Birçok geleneksel sivil mimari örneklerin bulunduğu yerleşkede, mimari özelliklerini günümüze taşıyan cami, kilise, bezirhane ve çeşme gibi anıtsal yapılar da bulunmaktadır. Bu makale kapsamında, mimari değer ve niteliklerin incelenmesi, potansiyellerinin değerlendirilmesi ve bu potansiyellerin yapıların yaşatılarak korunmasında nasıl katkı sağlayabileceği ortaya konmaya çalışılmıştır.

Yapılan literatür araştırmasında bölge ile ilgili nüfus yoğunluğu (Cömert, 2014), tarih boyunca hangi seyyahların bölgeyi ziyaret ettiği, farklı etnik grupların yerleşke dokusunda nasıl etkiler oluşturduğu (İmamoğlu, 2006), anıt eserler (Tanış, 2006), malzemeler, süsleme elemanları (Koç, 2012) ve giriş kapı tasarımları (Tali, 2008) ayrı başlıklar altında incelenmiştir. Yerleşkede tescil edilen konut dokusunun yoğunluğuna rağmen, aynı özelliklere sahip tescillenmemiş konutların olduğu belirlenmiş, bu bölgelerde doku bütünlüğünü bozan yeni yapılaşmaların arttığı görülmüştür. Makale kapsamında yerleşimin mevcut durumu, yapılan saha çalışmaları ile ortaya konulmuştur. Bölgenin kendine özgü sorunlarının yanı sıra ülkemizin farklı bölgelerinde de yer alan bazı başlıkların yerleşim alanına yansımaları irdelenmiştir. Belirlenen sokak boyunca sokak silüet rölöve çizimleri üzerinde durum ve hasar tespit çalışmaları yapılarak dönem, malzeme ve bozulma gibi analizler yapılmıştır. Çalışmanın öneri bölümünde yapı bazlı ve kentsel ölçekte öneriler tartışılmıştır.

Dünyada ve ülkemizde pek çok kere deneyimlendiği üzere merkezi yönetimlerin, yerel yönetimlerin ve sivil toplumun desteği olmadan kentsel korumanın iyi örneklerini ortaya koymak mümkün olamamaktadır. Bu bağlamda Germir yerleşiminde tarihi dokunun korunması için yerel yönetimlerin gösterdiği destek ve çaba çok önemlidir. Koruma çalışmalarının bölge genelinde yayılmasının sağlanması, 'tarihi çevre' bilincinin bölge sakinlerine aktarılması, restorasyon projelerinin hazırlanarak halka yol gösterecek merkezlerin oluşturulması, bütüncül bir koruma sağlanması için oldukça önemlidir. Aksi halde Germir'in, fiziki durumundan dolayı dışarıya göç verme hızı gün geçtikçe artan bir bölge haline gelmesi kaçınılmazdır. Yapı stoğunun bir kısmının sezonluk kullanılmasından dolayı Germir' de günümüze ulaşan tarihi yapıların sayısı gün geçtikçe azalacaktır. Tescilli yapıların yaşatılarak korunmaları, tescilli olmayan yapıların tescil edilerek koruma altına alınmaları gerekliliği açıkça görülmektedir, aksi takdirde bu yapıların da özgün niteliklerini kaybetmeleri kaçınılmazdır. Tarihi eser niteliğindeki yapıların bilinçli bir şekilde özgünlüklerinin korunarak, yaşayan bir yerleşke olarak geleceğe aktarılması amaçlanırken sokak dokularının da yaşatılması için öneriler getirilmiştir.

Bilgilendirme / Teşekkür

Bu makale Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi'nde Dr. Öğr. üyesi Alidost ERTUĞRUL danışmanlığında yürütülmüş "Kayseri Germir Mahallesi Kentsel Sit Alanının Korunması İçin Tespitler ve Öneriler" başlıklı yüksek lisans tezi kapsamında hazırlanmıştır.

Aksi belirtilmediği halde makalede kullanılan şekiller ve çizelgeler belirtilen yazar tarafından, belirtilen tarihte üretilmiştir.

Çıkar Çatışması Bildirimi ve Sorumluluk Bildirimi

Bu makalede araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur, olası bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Makalede belirtilen tüm görüş ve düşünceler yazarların sorumluluğundadır, bu konuda derginin sorumluluğu bulunmamaktadır.

Makalede yer alan görsellerin kullanımına dair yasal izinlerin alınması yazarların sorumluluğundadır, bu konuda derginin sorumluluğu bulunmamaktadır.

KAYNAKLAR

Kitap

CÖMERT, H., 2014. *Germir*. Kayseri: Mazaka Yayıncılık.

DAYIOĞLU, K., 2019. *Kayseri'de ticaret ve sanayi*. Kayseri: Kayseri Büyükşehir Belediyesi Yayınları.

ERAVŞAR, O., 2000. *Seyahatnamelerde Kayseri*. Kayseri: Kayseri Ticaret Odası Yayınları.

ERKİLETLİOĞLU, H., 1998. *Kayseri yakın tarihinden notlar*. Kayseri: Kayseri Ticaret Odası Yayınları.

İMAMOĞLU, V., 2006. *Geleneksel Kayseri evleri*. Kayseri: Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları.

İNANÇ, R. ve ELİBOL M., 2009. *Kayseri tahrir defterleri*. Kayseri: Kayseri Büyükşehir Belediyesi Yayınları.

KARAARSLAN, M., 2015. *Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde Kayseri şehri ve Kayserililer*. İstanbul: Yeditepe Yayınları.

ÖNDER, A., CEVAT, F., DAYSAL, E., ALP, H., KÜÇÜK, B. ve KUVULMAZ, H., 2012. *Germir - Geleneksel Kayseri mahalleleri*. Kayseri: Kayseri Büyükşehir Belediyesi, Kudeb Yayınları.

ÖZDOĞAN, K., 1937. *Germir Köyü yaya köy gezileri*, Kayseri: Vilayet Matbaası Yayınları.

Tez

KOÇ, P., 2012. *Geleneksel "Yer"[ler]-de zaman-mekân örgüsü ve sokağın anlamı: Derevenk-Gesi_Ağırnas Vadisi yerleşim örnekleme*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi.

TANIŞ, Ö., 2006. *Germir Kiliseleri ve Panagia kilisesinin günümüz koşullarında değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi.

TAŞMEKTEPLİGİL, S., 2019. *Kent planlama hiyerarşisinde koruma amaçlı imar planlarının konumlanması Germir-Kayseri Örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi.

Dergide makale

TALİ, Ş., 2008. Germir Evlerinin giriş kapı tasarımları üzerine tipolojik bir araştırma. *Atatürk Üniversitesi / Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*. 21 (2), s. 165-185.

İnternet kaynağı

AKS PLANLAMA, 2013. *Germir kentsel sit alanı ve Tavlusun kentsel sit alanı koruma amaçlı imar planı* [çevrimiçi]. Erişim adresi:

http://www.aks.com.tr/projeler/korunan_alanlar_planlama_calismalari/koruma_amacli_planlar/germir_tavlusun/proje.html [Erişim Tarihi: 17 Eylül 2017].

ÇEVRE ve ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI, 2019. *Kayseri ili, Melikgazi ilçesi, Tavlusun-Germir mahalleleri imar planı değişikliği* [çevrimiçi]. <https://tvk.csb.gov.tr/kayseri-ili-melikgazi-ilcesi-tavlusun-germir-mahalleleri-imar-planı-değişikliği-duyuru-370101> [Erişim Tarihi: 18 Aralık 2020].

GOOGLE EARTH, 2017. *Google Earth haritası-Germir yerleşkesi* [çevrimiçi]. Erişim adresi: <https://earth.google.com/web/search/GERM%c4%b0R/@38.73892903,35.56516025,1130.47118595a,1600.50409198d,35y,17.56645749h,67.75061071t,0r/data=CnlaSBJCCiUweDE1MmIxMzM2YjU4MTI5MTc6MHhmYWY4Njc2ZTcwOTA0MWEyGVZD4h5LX0NAId42-GerxkFAKqdHRVJNxLBSGAEgASImCiQJKArRV1G3PUARKQrRV1G3PcAZwSkmlloVRkAhZmlmzuLIUMA> [Erişim Tarihi: 5 Kasım 2017].

KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI, 2009. *Kültür yatırımları ve girişimlerini teşvik kanunu genel tebliği* [çevrimiçi]. Erişim adresi: <https://teftis.ktb.gov.tr/TR-264148/kultur-yatirimlari-ve-girisimlerini-tesvik-kanunu-genel.html> [Erişim Tarihi: 20 Kasım 2020].

Arşiv belgesi

KAYTAM, tb. 91 ve 93 numaralı *Hulasa Defterleri* [belge] KAYTAM - Kayseri ve Yöresi Tarih Araştırmaları Merkezi Arşivi, Kayseri.

Biyografiler

Sümeyye Kara

1988 yılında İstanbul'da doğmuş ve büyümüştür. 2007 yılında İran'a yerleşmiş ve üniversite eğitimine burada devam etmiştir. University of Tehran'da bilgisayar mühendisliği bölümünü kazanmıştır. Ancak 2010 yılında 3. sınıfta bilgisayar mühendisliğini bırakarak, İran University of Science and Technology'de okul birinciliğiyle mimarlık eğitimini sürdürmüştür ve 2013 yılında Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi'ne yatay geçiş yaparak eğitim hayatına Türkiye'de devam etmiştir. 2015 yılında lisansını tamamladıktan hemen sonra Mimari Koruma ve Restorasyon yüksek lisans programında eğitimine başlamıştır. 2018 yılında Dr. Öğretim üyesi Alidost ERTUĞRUL danışmanlığında hazırladığı tez ile yüksek lisans derecesini almıştır. Aynı yıllarda İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Kültürel Mirası Koruma Müdürlüğü'nde yürütülen İstanbul Geneli Envanter Projesi çalışmasında görev almış ve 2018 yılında katıldığı Üsküdar Sempozyumları çalıştayında yaptığı sunumu, X. Üsküdar Sempozyumu bildiri kitabında yayınlanmıştır. 2020 yılından itibaren Fatih Belediye'si Kültürel Mirası Koruma Müdürlüğü'nde çalışma hayatına devam etmektedir.

Alidost Ertuğrul

Lisans eğitimini Yıldız Teknik Üniversitesi'nde tamamladıktan sonra İstanbul Teknik Üniversitesi'nde Mimarlık Tarihi programında Yüksek Lisans Eğitimini, ardından yine İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Bölümü Restorasyon programında Doktorasını tamamlamıştır. Yüksek Lisans ve Doktora eğitimleri süresince Özel sektörde ve Kamu kurum-kuruluşlarında mesleki deneyimini arttırmıştır. Doktora eğitiminin ardından sırasıyla Mardin Artuklu Üniversitesi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitelerinde görev yapmıştır. Halen Bursa Teknik Üniversitesi'nde akademik hayatını sürdürmektedir.